

Зло не має влади

Автор:

Марина Дяченко

Зло не має влади

Марина и Сергей Дяченко

Ключ від королівства #3

«Зло не має влади» – останній роман трилогії про пригоди школярки-семикласниці Ліни Лапіної (до трилогії також входять романи «Ключ від Королівства» і «Королівська обіцянка»). Ця трилогія вийшла в новій серії видавництва «Фоліо» «Світи Марини та Сергія Дяченків», у якій будуть опубліковані майже всі твори (понад 20 томів) письменників, перекладені українською та чудово ілюстровані. Також у цій серії 2017 року вийшов друком роман «Страта».

Що чекає Королівство, мешканці якого забули свого короля? Звісно, воно приречене на загибель та запустіння. Тим більше коли його осаджує Сарана – жахлива стонога і сторука навала змітає й витоптує все на своєму шляху, і немає від неї порятунку. У Ліни, мага дороги, є лише три дні, щоб урятувати Королівство...

Марина та Сергій Дяченки

Зло не має влади

Розділ перший

Король дзвонив минулого тижня

Я сиділа на дерев'яних мостинах, бовталася ногами у воді. Здавалось, я взута в цю течію – на ногах черевички зі струменистої прохолоди. І якщо встану – зможу пройти водною гладінню, перебратися на інший берег, де смакують травцю три корови – одна чорно-біла та двійко рудо-плямистих.

Стояв серпень. Над водою висіли бабки, кожна над своїм застиглим відображенням. Я сиділа на розсохлих дерев'яних мостинах у маленькій тінявій плямочці, й плямінка та раз по раз посувалася, задкувала від води. Невдовзі я опинюсь на сонці – а там спека, спека...

Уже десять днів я в таборі. Нічого особливого: дерев'яні будиночки в ріденькому лісі, до річки тупцяти хвилин із двадцять. Ніхто нас особливо не розважає, але й не виховує теж. Скільки завгодно можна сидіти на березі, качатися по траві, бовтатись у мілкій річечці, споглядаючи корів і бабок, дивитися старі фільми на касетах, розмахувати ногами увечері на лаві, нудьгувати, поки дівчиська переказують плітки...

Перші дні мені подобалося – після цілого літа в курному місті. Поруч був Макс Овчинін: він три тижні провів на морі, повернувся засмаглий і веселий, дуже задоволений собою, бо ж останнього дня зважився та стрибнув із якоїсь там скелі. Ця скеля в його розповідях дедалі вищала, тож зрештою виявилось: Овчинін мало не з Ай-Петрі шугонув...

Мені швидко набридло його слухати. Та й у нього знайшлися нові друзі, якісь старші хлопці, з котрими вони разом ловили рибу й ходили в селище до крамниці по пиво. Я пива терпіти не можу. Овчинін теж його не любить. (Яку тільки гидоту не вливатимеш у себе, аби тільки сподобатися дорослим друзям...)

Я побовтала ногами у воді, й мої «річкові черевички» перетворилися на зграю пухирців. Зрештою Макс – непоганий хлопець, нема поміж нас жодної кривди... А якщо є – то з моєї провини, бо я далеко не «цукрова» дівчинка...

Дівчиська засмагали на березі, на розстеленій ковдрі. Далі за течією, у воді по коліно, серйозний хлопчак років дванадцяти рибалив, і в нього за спиною сиділи рядочком двоє смугастих котів; їх неможливо було розрізнити – неначе близнята.

Сонце припікало; незабаром доведеться тікати з берега у табір. Я вляглася на розсохлі дошки містка та насунула кепку на очі.

Я – маг дороги... Що не день – цей хист мій блідішає, робиться дедалі примарнішим. Скоро й сама повірю, що всі мої пригоди – вигадані (пережиті неначе уві сні чи в мріях).

За останні кілька місяців я виросла зі всього старого одягу. І мені часом здається, що я з Королівства виростаю теж. Я досі пам'ятаю кожную свою пригоду – докладно, але відсторонено, мовби сама про це читала, а не пережила.

Муха прилипла до носа. Я відмахнулась, вона для годиться злетіла й відразу залоскотала лапками щоку. Я спробувала спіймати її в кулак – мухи й слід прохолов. Ці комахи безмозкі, зате чудово відчують, коли від них просто відмахуються, а коли не на жарт наміряються схопити.

Я знову вляглася на дошки. У корови на тім березжку дзенькав дзвіночок – глухувато, сонно. Коровам дано хвоста, щоб відмахуватися від мух...

Складно уявити, що мое Королівство – таке ж реальне, як ці корови, як вода, як жорсткий козирок на моїх очах. Складно уявити...

Напевно, я задрімала.

– Лапіна!

Дуже гучний голос – схвильований, різкий... Я сіла, стягнувши з голови кепку. Просто переді мною стояли важкі черевики, з них вивищувався до неба охоронець – знайомий, з табору. «Сек'юриті» в таборі було двоє – вони стерегли по черзі й були вже доволі літні та опасисті. (На щастя, ніхто на нашу безпеку не зазіхав.)

– Лапіна! Ти чуеш?!

Я підвелася.

Охоронець був дуже червоний. Скуйовджений – поспішав під сонцем усю дорогу від табору (це з його задишкою!). І дивився на мене якось дивно. Недобре дивився.

- Там про тебе... запитують. Мерщій до начальника табору! Ну ж бо!

Щось... трапилося вдома?!

Мама дала мені з собою мобільник, вчора ввечері ми розмовляли – усе начебто було добре. А вранці, збираючись на пляж, я вимкнула телефон і залишила в директорському сейфі – ми всі так робили, у нас же на будиночках замки зовсім умовні...

- Що таке?

- Нічого не знаю. Швидко!

Дівчиська попідводились на ліктях та зацікавлено витріщалися на мене. Хлопчик-рибалка висмикнув із води крихітну пліточку – вона зблиснула на сонці...

Я застромила мокрі ноги в спортивні тапці. Під п'яту потрапив гострий камінчик, кольнув, ніби голкою. Я засичала крізь зуби, накульгуючи, на ходу його витрушуючи, підтюпцем побігла стежкою геть від берега – до табору.

Біля адміністративного корпусу стояло авто – синій «Опель». Біля лави тупцяв Макс Овчинін із білим пластиковим кульком у руках. Але мені було не до Овчиніна; я збігла бетонними сходами ганку. Начальником табору працював пенсіонер – не дуже старий (раніше він служив на будівництві виконробом). До нас директор ставився дуже непогано, з гумором принаймні. Але зараз я його не впізнала.

Він стояв посеред свого маленького кабінету – рештки волосся стали сторчма, обличчя поблідло, губи міцно стиснуті. Коли я вбігла в розчинені двері (не стукаючи, мушу зізнатися) в пом'ятих шортах, у тапцях і з ногами, по коліна припалими пилом, він втупився в мене так, ніби вперше бачив. Начебто щойно дізнався, що я не дівчисько, а перевертень-терорист.

- Здрасьте, Ігорю Борисичу... Що сталося?

- Ось вона, - сказав начальник дуже холодно й зовсім не мені.

Тоді лише я помітила, що біля вікна в кріслі сидить ще один чоловік - проти світла, тож я бачила тільки силует. Гладко зачесане волосся. Вуха щільно прилягли до голови. Дуже пряма постава (як у військових зі старих кінофільмів).

- Оце Лапіна Олена. Я так розумію, необхідна присутність батьків? Адвоката? Адже ж так, якщо за законом?

У начальника тремтів голос. (Здавалося, він розлючений. Або навпаки: що дуже переляканий і на силу приховує страх.)

- Адвоката? - перепитала я тупо. - Що трапилось? Моя мама дзвонила?

- Та що ти корчиш із себе дурненьку! - раптом вибухнув начальник, і таким роздратованим я ніколи ще його не бачила. - Не розумієш, так? Узяли твою подільницю, з якою ти квартири чистила! Вона на тебе навела, під час обшуку все знайшли!

- Якого ще... обшуку?

Я відчула, що у мене мізки перевертаються... Напевно, перегрілася. Лежу оце зараз на березі, навколо квокчуть перелякані дівчиська... А я знепритомніла саме тої миті, коли мені примарилося, ніби мене гукнув охоронець...

- До нас приїхав оперуповноважений у справах неповнолітніх, - глухо сказав начальник. - От із ним і розбирайся.

Я подивилася на темний силует проти вікна. Чоловік був у цивільному. Як і раніше, я не могла розгледіти його обличчя.

- То що, дзвонити батькам? - так само глухо запитав начальник.

- Спершу ми поговоримо з громадянкою Лапіною, - сказав чоловік біля вікна. - Є у вас вільне приміщення?

* * *

Бібліотека о цій порі була порожня. Але там виявилось дуже спекотно, до того ж тхнуло старими запилуженими книжками. Кватирка з тріснутим склом ледь-ледь цідила перегріте повітря.

– Дякую, – сказав оперуповноважений начальника табору. – Можете йти.

Той пом'явся та й вийшов, причинивши за собою двері. Я нарешті глянула в обличчя цьому оперові.

Він був дуже блідий. З дуже білявим волоссям. Із чорними, незвично чорними очима на вузькому обличчі. У чорному костюмі й чорній сорочці, перехоплений на шиї чорною краваткою.

Він був молодий. Дивно молодий, як для опера, хай навіть і в справах неповнолітніх. Але одяг, звички, манера дивитися робили його старшим. І тримався він так, начебто мав уже кількадесят років робочого стажу.

І він був чимось наче знайомий...

Хвилину ми дивилися одне на одного. (Я знала його, я його раніше бачила!.. За якихось не дуже приємних обставин...)

– Ти не змінилася. Це добре.

Я намацала стілець і сіла.

Минуло чотири місяці з часу мого останнього візиту в Королівство. Там час швидше спливає.

– Скільки тобі років?!

– Маги поза віком, Ліно. Не муч себе підрахунками.

- Максиміліан... - простогнала я.

Це був він - хлопчисько-маг! Некромант, якого я кілька разів рятувала від смерті. Який і мене колись порятував, але опісля - зрадив, покинув на неминучу загибель і навіть не поморщився. Оце такого гінця з Королівства ніколи не хотілося б мені тут побачити...

Він посміхнувся кутиками тонкого рота.

- Що, не рада?

- Ні!

- Дарма. Бо ти - небезпечна неповнолітня злочинниця і твоя доля в моїх руках.

- Бреши, та не забріхуйся, некрманте.

- Ти як розмовляєш зі старшими? - він посміхнувся ширше, блиснув білими гострими зубами.

Я стисла кулаки. Під час нашої минулої зустрічі він був ледь молодший за мене, але вже тоді смертельно небезпечний. Чого тепер від нього очікувати, та ще й тут, у моєму повсякденному світі - я не мала жодного уявлення.

- «Оперуповноважений у справах неповнолітніх»... - я говорила навмисне повільно, викроюючи собі час на роздуми. - Така посада в природі існує? Ти впевнений?

- Головне, щоб вони, - Максиміліан кивнув на двері, - були впевнені. - А я вмію переконувати, - і знову посміхнувся.

Я набрала в груди повітря - і не знайшла, що відповісти. Надто раптово звалилася ота халепа, ще півгодини тому я мирно дрімала над річкою... Що некрмант може мені заподіяти? Як захищатися?

Як він сюди потрапив?!

Тільки досвідчений, могутній маг може ходити між світами. Пригадую, в Гарольда, мого друга, були проблеми з цим... «Тільки у свій світ завжди легко повертатися», – казав Оберон. Король Оберон! Ось у кого знайдеться управа на Максиміліана. Ось кого мусить боятися самозваний «опер»!

– Його величність не попередив, що ти з'явишся, – сказала я недбало. – Що йому передати?

У нього щось змінилося в очах. Мені на мить здалося, що згадка про Оберона протверезила некроманта, і тепер він не посміє більше з мене знущатися. Однак – нічого подібного! Максиміліан задер підборіддя:

– Не попередив? Ще б пак! Його величність взагалі нічого тобі не повідомляє про справи у Королівстві. Бо не вважає за потрібне.

Некромант поцілів у болісну точку. Я часто ображалася на Оберона за його (як мені здавалося) байдужість. Варто мені лишень опинитись у своєму світі, як про мене забувають: спасибі, Олено, вільна, можеш іти.

– А стосовно «що передати», – провадив Максиміліан, із задоволенням спостерігаючи за мною, – таж король тобі не телефонує! І у тебе нема зв'язку з ним. Він великий чарівник, ходить поміж світами, як ти між ванною і кухнею. Хотів би – залишив би ниточку.

На превелику силу я себе опанувала. «Я некромант, – сказав колись Максиміліан. – Де ти бачила, щоб некроманти були янголами?» (Не варто вірити чужим ядучим словам. Навіть коли вони здаються справедливими.)

– Навіщо ти прийшов?

– Побачити тебе.

– Дуже рада. Оббрехав мене, знеславив, виставив якоюсь злодійкою... Не думай, що це тобі так минеться.

Він звів брови.

– Авжеж! – сказала я виклично. – Тут тобі не... не замок принца-деспота! У тебе й документів нема, ти самозванець! У будь-якому відділенні міліції тебе розкусять, мов трухлявий горішок!

– Ти впевнена?

– Подивимось!

Я силкувалася бути зухвалою та спокійною, але насправді боялась щораз дужче. Начальник табору вже напевне подзвонив мамі. Розповів усю цю маячню. І мама зірветься з роботи, примчить... Вона, звичайно, моїм словам повірить, але невже я муситиму доводити ще комусь, що я не злодійка... Стривайте, а що він там про обшук торочив?!

– Ти брехав про обшук?

– А ти як гадаєш?

– Брехав... – сказала я, і голос у мене затремтів. А що коли ні? Якщо некромант приборкав невідомі сили в моєму власному світі? І зараз удома в нас і справді триває обшук, і в мене з-під светрів у шафі витягають викрадені чужі речі?!

– Твоя подільниця – учениця вашої школи, – вкрадливо сказав Максиміліан. – Ти виймала ключі з кишень пальт у гардеробі, а потім ви разом ішли й обкрадали квартири, коли точно знали, що там нікого нема. І клали ключі на місце. Чудово спрацьовувало, поки вас нарешті не побачила сусідка...

– Це маячня і неправда – це легко перевірити!

– Легко, – він кивнув. – Сусідка тебе впізнає. А ця дівчинка, з якою ти здійснювала крадіжки, Зайцева Людмила...

– Зайцева?!

Я зрозуміла, що наступної миті зареву. Він громадив брехні та наклепи, але робив це так спокійно та вправно, що я помалу стала сумніватись – може, це правда? Некромант на таке здатен...

– Якби у нас був обшук – мати б уже прибігла сюди...

– А якщо вона дає свідчення й не може відлучитися? Дзвонить тобі... Де твій мобільник – вимкнений?

Я маг дороги. Бойовий маг. Не маю посоха, але дозволити розчавити себе, як порохнявий гриб, – таке не гідне мого звання. А Максиміліан був близький до цього. Дуже близький.

– Я тобі не вірю! Ти... Чого тобі треба?!

У нього були чорні очі-провалля. Дуже чорні на білому обличчі.

– Лінко, ти потрібна в Королівстві. Саме зараз. Тому я прийшов, щоб тебе забрати.

– Що?! Та ти що!.. Пішов ти до дідька!

– Слухай-но, справи дуже кепські. Наближається навала Сарани – це такі пустельні варвари. Їх сотні тисяч, вони сплюндрують усе дочиста, каменя на камені не залишать.

Він говорив дуже серйозно, дивлячись мені просто у вічі.

– Що ти... знову брешеш, так?!

– Ні.

– А Оберон?...

– Із Обероном – особлива історія. Він... його немає вдома. Замість нього нині Гарольд. Я пропоную Гарольдові підтримку, а він не хоче.

– Бо ти ошуканець і негідник!

- Ні, бо я некромант. А в Гарольда - забобони.

- Просто він розумніший!

- Гарольд? Розумніший? Не сміши мене... Він дивиться на світ отак, - Максиміліан склав з долонь щось на кшталт кінських шор. - Ти потрібна в Королівстві. По-перше - як союзник, а по-друге - щоб переконати твого друга Гарольда: я гідний довіри.

- Ти? Гідний довіри?! Пам'ятаєш, що ти зробив зі мною? Ти ж...

- Ходімо у Королівство - зараз! Повернемося - все буде виправлено.

- Ось, - я тицьнула йому в пику дулю. - Отак я купилася на твою брехню...

- Даремно. Бо я кажу правду. А Сарана - вже за три переходи від столиці.

- Не вірю!

- Що, не йдеш у Королівство?

- Ні!

- А якщо я запроторю тебе в колонію для неповнолітніх?

Я болісно ковтнула глевтяк.

- Знайди собі здохлого пацюка та й залякуй! А мені на тебе начхати, Максиміліане. Я й раніше тебе перемагала - отримаєш і зараз!

- Овва!

- Іди під три чорти...

- Шкода... - він відвернувся. - Тебе як по батькові? Василівна?

– Олександрівна!

– Щастя тобі.

Він смикнув на себе рипучі двері бібліотеки. Миттю вискочив із кабінету начальник табору. Я чула, як Максиміліан говорить із ним у коридорі.

– Помилка вийшла, – сказав Максиміліан. – Приношу вибачення від імені всієї міліції. Та дівчинка – Лапіна Олена Вікторівна, а ця – Олександрівна. Буває. Прикре непорозуміння. До побачення.

І пішов собі, залишивши остовпілого начальника.

Лише через кілька секунд, коли внизу вже чмихнув мотор авто, начальник отямився й заволав:

– Та як же так можна?! Та це ж... Я ж її батькам уже подзвонив! Ви що робите!

Машина загула. Пригальмувала у воротах, аби пропустити білі «Жигулі», – це примчала до табору моя матуся...

* * *

Вона так волала на начальника, що мені навіть стало шкода його. Мати вимагала, щоб він назвав ім'я, прізвище та по батькові опера, номер його посвідчення, ще щось, а начальник нічого цього не пам'ятав, хоча опер – це абсолютно точно! – показував йому документи. Мама кричала, що її ледь не вхопив інфаркт, що вона поїхала з роботи, заплатила водієві, що вона все це відшкодує із начальникаової зарплатні, а ще й дитині завдано моральної травми... Збіглися всі хлопці й дівчатка (як на те, ще й Макс Овчинін теж став свідком дурного скандалу...).

– Знаеш, тебе впізнати не можна було, коли ти до корпусу підбігала, – він чомусь здавався винуватим. – Я перелякався, слово честі.

– Розмову чув?

– Ні... А опера бачив. Дивний якийсь. Весь у чорному – і блідий-блідий... Знаеш, він на вампіра схожий...

– Майже вгадав, – визнала я невесело, – він некромант...

– Хто?

І тут нас перервали – мама заявила, що забирає мене додому. Я хотіла була заперечити, однак передумала: до кінця зміни лишилося два дні, а мама так рознервувалася через цю дурну історію, що не хотілося з нею ще й сперечатись. Начальник сопів, мов побитий пес; йому, людині чесній і відповідальній, перепало ні за що ні про що... Але як його втішити – я не знала...

Хлопці й дівчиська так жалкували, що я іду, мені аж якось приємно стало. Історія про те, як недоумок-мент спершу звинуватив мене в пограбуванні цілої купи люду, а потім сказав, що помилився, – розбурхала й куховарок, і прибиральниць, і вихователів, і фізрука. А я кидала речі у валізу, ніби в уповільненій зйомці, та все намагалася зміркувати: це було насправді? Мені не наснилося? Невже Максиміліан?!

* * *

Вірити некромантові не можна, навіть якщо він правду каже.

За десять днів у таборі я встигла відвикнути від власного дому. Кімната здалася меншою, кухня, навпаки, більшою; близнята-брати підросли і навіть, здається, порозумнішали. Звичний світ обступив мене, начебто бажаючи відволікти, розрадити, витиснути у мене з голови всі думки про Максиміліана та Королівство.

Що там торочив цей блідий дистрофік?

«Насувається навала Сарани – це такі пустельні варвари. Їх сотні тисяч, вони все сплюндрують і каменя на камені не залишать...»

Чарівному Королівству час від часу доводиться ставати на боротьбу за себе. Людожери, пірати... розбійники... вороги. На те в Королівстві є воїни, є

стражники, є маги дороги... А ще король Оберон, великий чарівник, який уміє літати й ходити поміж світами. З ним нічого не страшно, будь-які вороги розбігаються від самого лише його імені. Нехай насувається Сарана – Оберон що-небудь придумає...

«Він відлучився в особистій справі...»

Немає в Оберона ніяких особистих справ! Коли Королівству загрожує небезпека – Оберон не може його залишити! Це просто неможливо!

Брехав некромант, брехав! Ось тільки навіщо? Навіщо йому пробиратися в наш світ, шукати мене, влаштовувати отакий цирк? Тільки аби познущатися?!

Я квола розбирала валізу, прислухаючись до криків близнюків, які грали на балконі в настільний хокей. Раптом наткнулася на залізний браслет, через який мені заздрили всі дівчиська в таборі. Браслет подарувала мені Стелла – як я могла про неї забути?!

Стелла й Сашко одружилися в травні, Сашко ледве не провалив весняну сесію. Він – студент авіаційного інституту, закінчив третій курс; батьки спершу не надто раділи з його «реактивного» одруження, та Стелла їм так сподобалася, що вони прийняли її, мов рідну.

Я босоніж потупцяла в коридор, зняла слухавку й набрала номер по пам'яті.

– Добрий день. Можна Стеллу? Це її знайома...

– Добрий день... Стеллочко, тебе до телефону!

Я почула далекі веселі голоси й дзенькіт посуду. В Сашка дуже добрі, прості батьки; вони уявлення не мають, що їхня невістка – казкова принцеса з Королівства, а син – підмінений у дитинстві принц! Це не заважає їм жити дружно та щасливо у трикімнатній квартирі.

– Алло, – озвалася Стелла. Важко уявити: зовсім недавно вона й гадки не мала про те, що таке телефон.

- Привіт, це я, Ліна, – пробурмотіла я, про всяк випадок прикриваючи слухавку долонею. Петрик і Дмитрик зовсім уже розгаласувалися на балконі.

- Привіт! – Стелла зраділа. – А ми були на морі! Знаєш, там пароплави на електричних моторах!

- Ага, – сказала я, – чудово... Скажи, з Королівства нема звісток?

- А ще там маленький замок над урвищем – зовсім крихітний, але справжній, а під ним... Із Королівства?

- Ну, звісно.

- Ну... Його величність дзвонив минулого тижня. Просив передати тобі привіт. Я тобі передзвонювала кілька разів, але тебе не було вдома. А мобільний не відповідав...

Мобільний не відповідав...

Ну, звісно... Поки я сиділа по горло в теплій воді, поки засмагала на травичці, слухаючи неквапне подзенькування дзвіночка, мобільник у сейфі начальника табору лежав вимкнений...

- Ліно? Ти слухаєш? Його величність хотів із тобою поговорити, але твоя мама сказала, що ти відпочиваєш.

Оберон хотів зі мною поговорити...

- Ліно? Ти чого мовчиш?

- У Королівстві щось трапилося?

- Ні, що ти... У них усе гаразд.

У них усе було гаразд минулого тижня. За мірками Королівства – кілька місяців тому.

– Зрозуміло, – я проковтнула гірку слину. – Дякую, Стелло.

– Ліно, ти засмутилася, чи що? Він ще передзвонить!

– Звичайно, – сказала я дуже глухо. – Передзвонить... Будь здорова, Стелло.
Привіт Сашкові.

Розділ другий

Кепські новини

Оберон не залишив мені телефонного номера. Жодного способу, в який із ним можна було б зв'язатися в разі потреби! Хоч він і великий маг і ходить поміж світами, як я із кухні до ванної... Ущипливі слова Максиміліана засіли в мені, немов іржавий цвях.

Некромантам вірити не можна!

А що робити, коли виявиться, що Максиміліан не збрехав? А раптом Королівство справді оточене ворогами, а Оберона чомусь немає на місці?!

Він сказав: «Сарана за три переходи від столиці...» Отже, поки мама репетувала на начальника, поки авто мчало геть від табору, поки я теревенила зі Стеллою... У Королівстві час швидше спливає... За ці кілька годин, напевно, столицю вже взяли, орда пустельних варварів розкачала її на колоди, залишилося саме каміння та пилуга. Все пропало, Королівства більше немає!

Якоюсь миті мені зробилося так порожньо й тужно, як бувало всього кілька разів у житті. Ні про що більше не думаючи, я подалася на кухню. Щось кричали Петрик і Дмитрик – я не чула...

Клацнув вимикачем електричний чайник. Я раптом згадала: Максиміліан! Коли маг переходить із одного світу в інший – у його рідному світі час завмирає. Якщо Максиміліан ще тут, у нас, – у Королівстві застигли комашки на льоту, завмерли річки й вітер, і наступна мить усе ніяк не наблизиться...

А отже, є шанс.

Задзвонив телефон. Я кинулася до нього, цілком певна, що це некромант. Зрозуміло, йому вірити не можна, але...

- Алло! Лінко?

Веселий хрипливатий голос у слухавці. (Ритка, подружка й однокласниця.)

- Мені Макс дзвонив! Що там у тебе за історія з недоумком опером?

- Та так... - промимрила я.

- Слухай, я зараз у парк іду! Пішли зі мною, га?

Я затисла телефон плечем, підійшла до вікна в кухні. Сонце, потроху схиляючись до заходу, з пекучого перетворювалося на лагідне, й до смерку було ще далеко. На всіх лавах сиділи парочки, малята обліпили дитячий майданчик, немов мурахи медовий торт.

- У парк? Е-е-е... Знаєш, у мене якось... треба валізу розбирати, прання...

- Облиш! Не втече твоя валіза години за дві!

Зрозуміло, можна нікуди не ходити, цілий вечір сидіти вдома та сумувати за Королівством, думати: збрехав некромант чи ні. Можна битися головою об стіну – либонь, рішення знайдеться саме. Можна ще раз подзвонити Стеллі... Якщо вона не пішла куди-небудь у кіно зі своїм дорогоцінним Сашком.

- Ліно? Ти заснула?

- Ні, - я прокашлялася. - То кажеш, у парк?

* * *

У парку було чудово, свіжо, але я майже відразу пожалкувала, що дозволила Ритці себе умовити. Їй, бачте, купили новий мобільник, вона наклацала сотню фоток і взялася мені показувати всі підряд. Ритка, її брат, квіти, жуки на піску, якісь незнайомі люди, знову Ритчин брат – мені швидко все набридло, але сказати про це я не наважувалася. Ритка теревенила, робила круглі очі, давала мені прослухати мелодії, переглянути відео, яке сама зняла, – непогані кліпи, але дуже довгі. Ритка пояснила, що в її мобільнику є чіп із додатковою пам'яттю і можна знімати майже справжній фільм...

У розпал Ритчиних пояснень я раптом почувала тупіт.

Вони налетіли ззаду – двоє пацанів, обом – десь по шістнадцять. Один свиснув мені просто в обличчя, другий цієї миті вихопив у Ритки мобільник. Вона закричала (в тому крикові було більше обурення, аніж переляку), а грабіжники вже мчали далі алеєю, і, як на гріх, нікого не було поблизу...

Ми, не змовляючись, кинулися навздогін. Добігли до місця, де алеї розходилися віялом, і зупинилися. Ритка ридала ридма. Якась жінка підійшла, запитала, що трапилося; довідалась і заходилася лаятись на всі заставки. Вона бачила, виявляється, хлопців, які бігли, вони перестрибнули через живопліт у кінці алеї – їх уже й слід давно прохолов.

У парку темнішало. Закохані цілувалися на лавах, компанії пили пиво, на нас дивилися зацікавлено й співчутливо, та допомогти нічим не могли. Навіть не намагалися.

Ми сіли й собі. Ритка ревла на повен голос. Я сама ледь не плакала – було дуже кривдно й гидко. Паскудно на душі через власну безпорадність.

Якби оце в Королівстві хтось посмів пограбувати мою подругу! Там у мене був посох, я вмію вбивати поглядом... Напевно, вмію, правда, не пробувала. Принаймні оглушити ворога мені до снаги. А тут... Я навіть нічим втішити Ритку не можу. Яка тут може бути розрада?

Цієї миті я побачила, що алеєю ще хтось прогулюється. Попри теплий вечір, він був весь у чорному: чорна сорочка з наглухо застібнутим коміром. Чорні вельветові штани. Чорні кросівки. Він зупинився навпроти нашої лави та вдав, начебто щойно помітив нас. Вклонився церемонно, як танцюрист:

– Добрий вечір, дівчата... Що трапилося?

Я обімліла. Я, виявляється, дуже чекала, щоб він з'явився знову, й тепер страшенно зраділа... і злякалася. Я тепер дуже боялася його, клятого Максиміліана...

– Мобільник відібрали, – сказала я якомога байдужіше. – У Рити.

Він сів поруч – із Ритчиного боку:

– А номер ти пам'ятаєш?

Номер був простий і стильний – Ритка ним пишалася. Перш ніж я встигла втрутитися, вона продиктувала Максиміліанові десять цифр; він витяг із кишені свій старенький телефон і, щось безупинно бурмочучи, почав натискати кнопки.

Звідки в нього телефон? Звідки він узагалі знає, що таке мобільник?!

– Навіщо? – я хотіла промовчати, але не втрималася. – Вони вже вимкнули слухавку! У кращому разі – тебе пошлють...

– Куди? – зацікавився Максиміліан.

– Пояснити?

– Не треба... Як говорив один чоловік, ніхто не може мене послати – це я посилаю... Як гадаєте – вони в парку чи втекли вже?

Я розтулила рота, аби сказати, що грабіжники не тільки втекли, а й устигли здати телефон своєму перекупникові. І цієї миті в глибині парку, за живоplotом, закричали так, що ми з Риткою аж підстрибнули!

Перехожі витягнули голови. Дехто злякався. Максиміліан доторкнувся до мого плеча. Я озирнулася й побачила хлопця, який летів алеєю з витріщеними очима та волав як несамовитий. Намагався зірвати з себе футболку й на бігу роздер її майже навпіл, а за ним і другий мчав – схоже, його нудило. Вони пробігли повз

нас, один врізався у стовп, другий перекинув урну та звалився сам, тоді підхопивсь, і обидвое помчали кудись із тупотом та воланнями.

– Невже... вони? – не вірячи собі, запитала Ритка. – Ті самі... А що з ними?

Ми з Максиміліаном презирнулися.

– У них проблеми... – вкражливо сказав некромант. – Лиходіїв покарано, але телефон, на жаль, не повернути. Ліно, уже пізно... Чи не провести вас додому, дівчата?

* * *

Ритка взагалі-то зовсім не дурепа. Але, здається, вона закохалась у Максиміліана за ті двадцять хвилин, що ми йшли від парку до нашого двору. Забуто вже було навіть про мобільник: Максиміліан вішав Ритці локшину на вуха, а вона радо сприймала все це й сама щось теревенила (навіть, по-моєму, цитувала якісь вірші). На мене Максиміліан взагалі не дивився.

На щастя, у дворі нам зустрілася Ритчина мама. Вона хвилювалася, бо доньчин мобільник не відповідав. Ритка взялася виправдовуватись, мати повела її додому, лаючи та співчуваючи одночасно. Ми залишилися вдвох із Максиміліаном.

– Присядемо? – він кивнув на лаву перед під'їздом. Пам'ятна лавка: на ній я розмовляла з Обероном, і він уперше розповів мені про Королівство. На ній зустріла Гарольда, молодого королівського мага, коли той прийшов у свою чергу кликати мене на допомогу.

І ось тепер – Максиміліан.

– Що ти зробив... у парку?

– Та просто перетворив на блощицю той нещасний мобільник! Знаєш, на таку велику блощицю, за вагою і розміром – один в один... – Макс презирливо скривився.

– Отже, ти можеш перетворити мобільник на блощицю... Що ж іще ти можеш? Тут, у нашому світі?

– Дещо можу, – йому було приємно на мене дивитися, йому подобалось, як я борюся зі страхом. – Я ж бо дуже серйозний маг, Лінко. Гарольдові поруч зі мною просто нема чого робити.

– Ти в чужому світі...

– Я скрізь у своєму світі. Мені скрізь добре. Тільки за Відьминою Печаткою мені було зле, та звідтіля ж я з твоєю допомогою вибрався...

– І віддячив... – сказала ядуче я.

– Ну, пробач... – він посміхнувся й відразу зробився таким чарівним, лагідним – плюшевий зайчик, а не некромант. – Я хотів відразу тебе переконати. Без цих ось прохань і вмовлянь... Я думав, буде смішно. А ти чомусь не поцінувала гідно.

Він посміхався на весь рот, і, дивлячись на нього, я зрозуміла: він справді вважає свою вигадку з «оперуповноваженням» веселим і вдалим жартом!

– Якщо ти такий серйозний маг, чому б тобі не знайти телефон і не повернути Ритці? – запитала я, розглядаючи його чорну сорочку з дуже щільної тканини з двома нагрудними кишнями. – Якщо ти такий... крутий?

– Бо це нудно, Ліно. Правильно й нудно. Крім того, якби всі вкрадені мобільники перетворювалися на великих блощиць, хіба це не було б зрештою справедливо? Хіба це не правосуддя?

Я щораз більше впізнавала колишнього Максиміліана. Мені було незатишно поряд із ним на лаві.

– Що ти там казав... про Сарану?

– Ага, ти все-таки згадала... Королівству загрожує небезпека, причому цього разу – смертельна. Сотні тисяч вояків, верхи на стоногах, на чолі князь Саран, і, наскільки я знаю, ще жодна фортеця перед ними не встояла.

– А воїни, варта? Армія Королівства?

– Ти ж бачила цю армію, – він поблажливо посміхнувся. – У Королівстві кілька десятків стражників. Це для мирного часу. У випадку війни солдатів доводиться набирати з-поміж селян, ремісників, злодіїв, котрі бажають прославитися, та іншого наброду. Гарольд уже закликав під прапори всіх, хто здатен тримати зброю... Але що ця купка ополченців супроти війська Сарани? Метиковані люди розбігаються з міста замість того, щоб вийти на бій і неминуче загинути.

– Ти брешеш... – у мене пересохло в роті.

– «Брешеш» і «не хочу вірити» – різні речі, Ліно.

– Я тобі не довіряю!

Він зітхнув:

– Отакої... В один голос із Гарольдом. Він теж мені, бачся, не довіряє і не шукає союзу зі мною. Він послав гінців до славного короля Уйми Першого, бажає залучити його в союзники...

– Уйма – король?

– Звідтоді, як його татусь Охра Кісткогриз на смерть вдавився вареною ріпою.

У мене від серця відлягло – трішечки. Кого-кого, а Уйму я добре знала та довіряла йому, як собі. Він людина надійна (хоч у минулому й людожер).

– Гарольд має рацію, – сказала я некроманту. – Уйма приведе підмогу! Людожерів... себто тих, що були людожерами.

Максиміліан хитро посміхнувся:

– От-от. Король Оберон свого часу пояснив їм, що людожерами бути негарно. А прийде князь Саран – і звільнить їх. Тобто пояснить, що вони мають право жертви кого захочуть. І як гадаєш, на чий бік водномить стануть ці ледацюги?

- Уйма не дозволить.

- Звичайно. Тому Уйму з'їдять першим.

Був безвітряний серпневий вечір. Хлопчиська грали в настільний теніс – під ліхтарем, у плямі світла, можна хоч і цілу ніч цокати целулоїдним м'ячиком. Ромка із другого поверху сидів з гітарою просто на траві. Вікна світилися – люди прийшли додому, вечеряють... Усе таке мирне, буденне, скрізь так тихо...

- А Оберон? Ти сказав...

- Оберона немає в Королівстві.

- Чому?

- По качану! Якби він був на місці – гадаеш, я б зважився по тебе йти?!

Я струснула головою. Максиміліан дивно на мене впливав: я тонула в його аргументах, немов у киселі. Слід було зібрати думки до купи; я не маленька дівчинка проти дорослої людини – я маг дороги (правда, проти іншого мага, некроманта). У нас розмова на рівних, і я не дозволю збити себе з пантелику...

- По-перше, – я взялася загинати пальці, – Оберон ніколи не покине Королівство без нагляду. По-друге: якщо Оберон перебуває в іншому світі – в Королівстві зупиняється час. По-третє: Гарольд – головний королівський маг, і він, коли Оберона немає, може приймати рішення без чужої підказки. Четверте: Уйма – вірний союзник Королівства, а ти некромант, людина, яка не заслуговує на довіру. П'яте: забув, як ти мене покинув у замку принца-деспота?

- Шосте: вже забула, як я тебе потім витяг?

Він, здається, розсердився. Мене це трохи заспокоїло: вічна його посмішечка дратувала, як скрегіт заліза по склу. Коли він гнівався, то здавався молодшим. Зараз, у ліхтарному світлі, я розгледіла, що він – не такий вже й дорослий, яким хоче здаватися. Дивно, як начальник табору повірив, що хлопець років сімнадцяти може бути старшим оперуповноваженим! Напевно, Максиміліан його зачарував... а може, просто дуже впевнено тримався.

– Перше, – він дивився на мене спідлоба, – Оберона в Королівстві нема. Друге: оскільки він не пішов до іншого світу, то й час не зупинився.

– Виходить, поки ми тут з тобою говоримо, там до міста підступають вороги?!

– Ні! Зараз же я в іншому світі (а я став частиною Королівства). Так що поки я тут сиджу, гуляю, умовляю тебе, розшукую крадені мобільники – там час не тече. Коли ти будеш у Королівстві – зупиниться час тут, у тебе вдома.

– Я знаю.

– Всезнайко! – він гмукнув. – Я прошу тебе про одне: ходімо в Королівство. Сама все побачиш...

Відчинилося вікно у нас на кухні. Визирнула мама, глибоко зітхнула та втупилася в нас із Максиміліаном.

– Ліно! – здається, мама навіть розгубилася. – Ми вже повечеряли! Ти йдеш додому?

Це означало: «З ким це ти сидиш? Він не схожий на пристойного хлопця! Подивися, який блідий, мабуть, наркоман!»

– Іду! – гукнула я. – Зараз!

Мама причинила вікно, але не пішла – все на нас поглядала. Максиміліан здавався їй підозрілим. (Добре хоч, що вона не знає, хто він такий насправді.)

– Максиміліане, – заради мами я намагалася здаватись безтурботною, – ти повівся мерзотно. Просто сьогодні. І після цього хочеш, щоб я тобі довіряла?!

– Не довіряй, – він відвернувся, не приховуючи роздратування. – Не довіряй, залишайся вдома. А я можу сховатись і пересидіти. Королівство мені не рідне, навіщо я стараюся?

– Куди подівся Оберон?

- Іди в Королівство й про все довідаєшся.

- Король і великий маг не може провалитися, наче голка в щілину!

- Ходімо зі мною – сама побачиш.

- Ти мене заманюєш. Не піду!

Він обернувся до мене. У його очах була така злість, що я аж відсахнулася.

- Ну й нехай! Поговорили – тепер іди вечеряй! Завтра вранці, коли прокинешся, Королівство лежатиме в руїнах. Бувай!

Він підвівся й пішов до виходу з двору. І було цілком зрозуміло, що цього разу він не повернеться...

- Максе! – гаркнула я йому в спину.

Він навіть вухом не повів.

- Зажди!

Він вийшов на вулицю. Мама знову відчинила вікно. Не чекаючи, поки вона втрутиться, я бігцем кинулася за Максиміліаном (уявляю, який вигляд це мало збоку, але тієї миті мені було начхати, хто що подумає).

- Стій, некроманте!

Сусідка, тітка Світлана, яка проходила повз нас, глянула на мене з подивом. Максиміліан повернув голову, але кроку не сповільнив. Я пішла з ним поряд; щоки в мене пашіли.

- Гаразд. Проведи мене у Королівство – зараз! І якщо ти обдурив мене або ще обдуриш, або утнеш якусь штуку... начувайся!

Розділ третій

Катастрофа

У Королівстві теж був літній вечір. Я замружилася: після сутінків мого рідного світу призахідне сонце сліпило очі. Ми з Максиміліаном стояли на пагорбі; під ногами вгиналася смарагдово-зелена трава, де ховалися коники, схожі на фей, і феї, схожі на коників. Тяглися до неба сосни. Позаду, за нашими спинами, спліталися гіллям грубезні дуби, і стовбури їхні здавалися бородатими від бурозеленого моху. Повитиця обплела й землю, і гілки, серед густого зела яскравими плямами палахкотіли квіти. Попереду височів замок, впираючись шпилями в самісіньке небо, а нижче, в долині, широко розкинулося місто: воно вдвічі побільшало звідтоді, як я востаннє його бачила. Згори, з пагорбів, спускалася широка річка, що мала наймення Ланс. Вона впадала в море, вкрите білими баранцями, а між містом і морем гомонів величезний порт.

Мое Королівство... Як же я за тобою скучила!

Максиміліан аж подався уперед, вдивляючись у замок. Ніздрі в нього тремтіли, начебто він принохувався. Цієї миті він мав таке хиже обличчя, що я перш за все вирішила повернути собі посох.

– Ідеш у замок? – некромант немовби прочитав мої думки. – Іди. Пройдися містом. Поговори зі старими знайомими. Повір своїм вухам і очам. Тільки ж врахуй: часу замало.

Він так дивно посміхнувся, що в мене серце защеміло. Начебто попереду на мене чекала якась прикра несподіванка.

– Авжеж, і поговори з Гарольдом, – Максиміліан не зводив з мене чорних некліпних очей. – Поручися за мене. Скажи: я дам клятву союзника.

Я подумала: це ми ще побачимо! І ще одне: добре б, якби Максиміліан зараз відчепився...

– Я не піду з тобою, – сказав він, відповідаючи на мій погляд. – Усе розумію: у вас із Гарольдом приватна розмова...

Напевно, я виказала свої ніяковість і страх: здавалося, він читає мої думки. У всякому разі, Максиміліан, побачивши мое обличчя, розреготався.

– Чого тобі смішно?

– Та нічого... Просто радію, що ти нарешті в Королівстві! Тепер справи підуть веселіше... Ну, йди.

– Де тебе потім знайти? – запитала я повільно.

– Сам тебе знайду. Ну, не гай часу!

І посміхаючись, він підстрибнув... і ось уже великий чорний птах здійняв крильми вітер і полетів кудись на захід.

* * *

От же ж гад! Він ще й птахом навчився перекидатись! Чи й раніше вмів? Я ж таки й не знала, що некромант може, а чого не може – навіть коли він був хлоп'яком років дванадцяти. Чого ж тепер очікувати?

Сонце спускалося дедалі нижче. Я рушила до замку – широкими кроками, донизу схилом пагорба. На мені були джинси, кросівки, сорочка з короткими рукавами – як я гуляла з Риткою в парку, так і брела нині поміж сосен.

А тим часом вечір похолоднішав...

Чи то лихоманило мене?

Дуже хотілося побачити Оберона... От було б класно, якби я з'явилась у замку, зазирнула до нього в кабінет... А він підвівся б назустріч (і навіть пацюк у фартушку – Дора, на мить перестала б мести стільницю мітелкою зі зв'язаного пір'я). Він сказав би: «Здрастуй, Ліно!» І вся Максиміліанова маячня виявилася би

брехнею...

Або навіть нехай і так: некромант не брехав – до міста дійсно підступають полчища Сарани. Оберон справді кудись відлучився... Але вчасно довідався про це та повернувся. Тоді ми станемо пліч-о-пліч, як багато разів ставали, і відіб'ємося хоч від Сарани, хоч від колорадського жука!

Хто такі стоноги, на яких пересуваються пустельні воїни? Забула запитати в Максиміліана. (І, якщо чесно, не надто й хочеться знати...)

Ліс навколо шелестів, щебетав, витріщався на мене з трави блискучими очима, й кожен пеньок, здавалося, проводжав мене поглядом. Пташки завбільшки з метеликів перепурхували над головою, а метелики завбільшки з великих птахів завмирили на квітках із розпластаними крильми. Я була зовсім сама й почувалася не магом дороги, а просто дівчинкою, що заблукала в лісі баби-яги.

Раптом я помітила зачаєну темну постать у чагарнику: хтось бородатий, укритий шерстю, об'їдав із куща червоні ягоди. Я зупинилася, ладна втікати або ж битися, однак любитель ягід не звернув на мене жодної уваги – навіть кошлатої голови не повернув, а так само ласував собі, тихенько бурмочучи під ніс.

Я пішла далі, раз у раз оглядаючись, і за кілька хвилин вибралася на битий шлях.

* * *

Я ввійшла до міста через північну браму. Раніше тут завжди стояла варта. Але тепер не було нікого – ні у воротах, ані на найближчих вулицях. Місто, таке поважне, обжите, нині виявилось майже порожнім. Безлюддя й тиша на вулицях налякали мене дужче, ніж міг би налякати десяток Максиміліанів.

Щоправда, ближче до центру люди почали траплятися, причому багато хто мені здався п'яним. Хтось крався, не піднімаючи голови, хто, навпаки, голосно говорив і сміявся. Мені зустрілося кілька візків, навантажених домашнім майном, – люди, які правили кіньми, не підіймали погляду від кругляків бруківки. Всі вони прямували до нижньої частини міста, до виходу на битий шлях (а може, до порту).

Я вийшла на центральний майдан і зупинилася перед Храмом Обіцянки. Я встигла забути, який він великий. Яскравий купол майже не потьмянів за минулі роки, зараз він виблискував червоним і золотим, відбиваючи призахідне сонечко.

Але ж королівську обіцянку давно виконано. Чому й досі цей храм стоїть?

Широченну браму було розкрито. Входу ніхто не стеріг. Я зійшла на кам'яний ганок; просто на сходах було викарбувано якісь слова. Я придивилася.

«Музей Того, Що Варто Пам'ятати».

Вуха мої, а не очі сказали мені, що всередині нема нікого. Там панувала особлива тиша дуже великого приміщення. Пахло пилом і вологою, було зовсім темно. Я замружилася, закликаючи нічний зір, а коли розплющила очі, вся величезна зала постала переді мною в сіро-брунатному світлі – без барв, але дуже виразно. Я могла розрізнити кожну плиточку на мозаїчній підлозі, кожну краплю вологи на бронзовому свічнику. Це дійсно був музей, і я зроду не бачила нічого подібного.

У центрі височів макет палацу – точний, у найдрібніших деталях. Напроти входу на великих рамах було натягнуто гобелени. Один із них я впізнала: повз руїни, що подекуди встають із піску, йшов караван. Попереду їхала людина на білому крилатому коні. Це Королівство в дорозі, а на чолі його – Оберон (мені страшенно схотілося побачити короля просто зараз...).

Я придивилася. Раніше, коли гобелен висів у палаці, він мав кращий вигляд. Зараз нитки потьмяніли, подекуди розкуйовдилися, гобелен здавався вологим. Я пам'ятала, що колись обличчя короля виткали в дрібних деталях, а тепер його й розібрати не вдавалося. Може, це тому, що я дивилася нічним зором?

І на інших гобеленах був літопис того давнього походу: як ми їхали повз озера та поля, як ішли лісом і які на нас кидалися хижі тварини. Для Королівства це стало історією, адже звідтоді спливли роки; для мене все це було зовсім недавно. Я навіть не встигла до пуття подорослішати.

Тут був портрет Ланса, витканий шовком; Ланс, старший маг дороги, загинув у дорозі ж таки, захищаючи своє Королівство. Якісь гобелени збереглися краще, якісь вилиняли та вкрилися плямами. Що довше я на них дивилася, то твердіше

переконувалась: їх неправильно зберігали! Що за музей, де так вогко?!

А потім я побачила і свій портрет: у повному спорядженні мага дороги із посохом напереваги іхала верхи. У мене було таке гордовите, таке мужнє обличчя на цьому гобелені, що я кілька хвилин не могла повірити: невже правда? Це дійсно мій портрет – у музеї Того, Що Варто Пам'ятати?

До горла підкотилася грудка. Я озирнулася, змахуючи з вій випадкові сльозинки, побачила інші експонати на постаментах, на столах, у вибагливих скляних вітринах: щити, мечі, якесь дикунське вбрання, обвуглені залізні ґрати, стоптані чоботи, носова статуя з корабля – вона, щоправда, не помістилася у вітрині й висіла просто в повітрі, на висоті двох людських зростів...

А потім я побачила... свій посох!

Колись мені його подарував Оберон – видав як іменну зброю. Мій посох стояв у високій скляній шафці, червоно-зелене навершя здавалося чорним. І я миттю зрозуміла, навіщо прийшла в музей – не своїм портретом помилуватися.

Я прийшла по свою зброю.

Дзвякнуло скло. Шафка не відчинялася – у неї навіть дверцят не було. Схоже, той, хто поставив мій посох під скло, припускав, що експонат залишиться там навічно.

Я відступила до сусіднього стелажа, де без усякого скла лежав здоровенний дрюк зі шпичаками. Не знаю, що в ньому було коштовного й за що його слід було пам'ятати, але скло він розтросив із одного удару – дощенту. Посипалися скалки, застрибало відлуння під величезним темним куполом.

Я простягла руку, взяла свій посох і одразу відчула себе дужою. Розправила плечі та вийшла з храму-музею, зупинившись на сходах, озирнулася; раптом начебто мене під лікоть штовхнули – я обернула посох навершям на захід...

Звідтіля насувалася така величезна небезпека, що посох сіпнувся й ледь не випав із рук.

* * *

Дорогою до палацу я зустріла мародерів. Двое жевжиків тягали речі з покинутого будинку: один передавав другому крізь розбите вікно вузлик, із якого звисали рукави й холоші. Другий стояв на камені, затискаючи в одній руці великий мідний чайник, а іншою намагався взяти вузол із одягом. Я вдарила посохом – зашипів зелений промінь, злітаючи до неба. Мародери одночасно озирнулися.

Той, що був іззовні, кинувся навтьоки вздовж вулиці, не випускаючи чайник, і зник у підворітті. Другий вистрибнув із вікна, випер раму широкими плечима, приземлився рачки, підхопився та кинувся навздогін за подільником. Я встигла-таки підпалити цьому другому штани – коли він завертав за ріг...

За мить усе стихло. Вузол із одягом валявся під вікном. Я зазирнула в дім: там було порожньо, сліди чи то покvapливого від'їзду, чи грабунку, а може, того й іншого разом...

Якби Оберон залишився в місті – хіба таке було б можливе?

* * *

Ось де виявилось повнісінько люду – перед палацом. Тут юрилися стражники з Королівства та ополченці з сусідніх сіл. Тут зібралися городяни з тих, хто все-таки зважився захищати свій дім замість того, щоб дати драла. Загін копачів із лопатами кудись вирушав під командуванням мого старого знайомого – канцлера. Гачконосий не помітив мене. Він усім своїм виглядом демонстрував, що застарий для військових операцій, і, крокуючи поперед загону, навмисно тримався за попереk.

Я ледь проштовхалася до замкової брами. І тут мене впізнали вперше. Вусатий стражник протер очі:

– Маг дороги?! От удача! Як вчасно! Мерщій до пана Гарольда! Він знає про вас? Йому вже доповіли?!

Йому не доповіли. Тому коли я стала – в джинсах і з посохом – на порозі його кабінету, він ледь стола не перекинув – так рвучко підхопився.

Він теж постаршав. Отакої! Я познайомилася з ним, коли йому виповнилося сімнадцять, і він був мені як брат. Під час нашої минулої зустрічі йому було вже добряче за двадцять, він був одружений, мав сина... А тепер він відростив бороду й неабияк поширшав у плечах. Зрілий, міцний чолов'яга...

– Ліно! Це точно ти?

Він недовірливо на мене витріщився. Потягнувся навіть до посоха, який стояв поряд, обіч крісла. Я позадкувала. Гарольд махнув рукою моїм проводирям:

– Ви вільні! І зачиніть двері!

Його різкий тон не припускав заперечень. Я звернула увагу: він звик командувати, звик, щоб йому корилися беззастережно.

– Це справді ти? – повторив він вимогливо.

– Це я. Не мара, не привид.

– Звідки ти взялася?

– Мене привів Максиміліан.

– Некромант?!

Я зціпила зуби. Здавалося, переді мною зовсім незнайома людина. Володар. Суворий. Чужий.

– Доброго дня, Гарольде. Рада... тебе бачити, друже.

Він помовчав. Потім з силою провів рукою по чолу:

– Вибач. Бачиш, що діється...

Цей жест нагадав мені Гарольда – колишнього. Молодого. Друга.

– Бачу, – сказала я через силу. – Я прийшла, щоб допомогти.

Він підвів очі. Я злякалася, коли побачила цей погляд.

– Лінко...

Він щось хотів сказати, але не наважувався. І ця його нерішучість сипонула мені морозом по шкірі.

– Гарольде, – я дуже старалася, щоб голос не тремтів, – друже... Ти так виріс, я тебе не впізнаю... А як твій син?

Він помотав головою і знову сів за стіл. Поставив поруч посох. Кивнув мені, пропонуючи крісло для гостей.

– Лінко, дуже мало часу. Ти ось що... Коли я дам тобі мого хлопчиська й проведу вас обох туди... у твій світ... Обіцяєш подбати про нього?

– Що?!

Він дивився на мене мовби здаля – ледь каламутним, напруженим поглядом.

– Ми збираємося гідно загинути тут і дати можливість нашим жінкам відійти якомога далі... Моєму синові п'ять із половиною, у нього є власний меч, він хоче йти у бій... Слухай, забудь. Я нічого тобі не казав...

Я вдавилася невимовленими словами. Мені не раз доводилося виконувати в Королівстві небезпечну роботу, боротися, ризикувати. Але такого я не чекала від мого доброго, прекрасного Королівства...

І я поставила запитання, що хвилювало мене найдужче:

– Де Оберон? Де його величність?

Він ледь зсунув брови:

- Хто?

- Оберон!

Він дивився, начебто пригадуючи. Потім владно підняв руку:

- Вибач, я не маю часу на розгадування ребусів. За півгодини – військова рада... Уйма ще не прибув?

- Гарольде, це не ребуси! – я задихнулася від обурення. – Де Оберон? Мені хоча б можеш сказати? Він живий? Що з ним?

- Я не знаю, про кого ти запитуєш, – зізнався він, і в голосі почулося роздратування.

У мене підлога захиталася під ногами.

- Та що трапилося тут у вас?! Що Оберон міг зробити, аби ти його так...

- Я не розумію, про кого ти говориш! – він уже гнівався. – Я не можу пам'ятати всіх твоїх знайомих!

- Гарольде! Я говорю про Оберона!

Він рвучко підвівся:

- Все, годі. Я мушу готуватися до наради. Ходімо.

* * *

Кілька хвилин після цієї розмови я нічого не чула, крім гулу у вухах. Навколо бряжчало залізо, тупотіли чоботи, ляскали двері. Весь замок шумів, наче ліс у бурю. Мене впізнавали, гукали, запитували про щось. Я кивала у відповідь, ні

слова не розуміючи.

Далі почала підходити до всіх, кого пам'ятала, і запитувати: «Де король? Де Оберон?»

Вони дивилися на мене, нічого не розуміючи, ніби зроду не чули цього імені!

Все було, як у страшному сні. Я сіла на сходинку і вкусила себе за палець. Схотілося прокинутись. Я в Королівстві, де немає Оберона! Де ніщо про нього навіть не нагадує!

Це була пастка. Якесь інше, змінене Королівство. Максиміліан привів мене сюди обманом. Виходить, Гарольд – не Гарольд?... Замок – не замок?... А як же Музей Того, Що Варто Пам'ятати? Мій портрет на гобелені – теж не мій портрет?!

Люди розбігаються з міста. Мародери грабують покинуті будинки. Гарольд просить мене відвести його сина в мій світ і врятувати... Вони всі з'їхали з глузду! Збожеволіли – й забули Оберона!..

Зовсім розгублена, я вийшла на сходовий майданчик перед входом до однієї з веж. Вітражне вікно було розчахнуте навстіж – на захід. Там палахкотіла вечірня зоря, червона й золота, химерні довгасті хмари світилися золотавим пурпуром. Видовище заворожувало; не вірилося, що у світі, де є такий захід сонця, Оберон міг зникнути назавжди. Це якісь лихі чари; може, ще не все втрачено?

Захід перекреслив чорний птах. Нечутно вдарив крильми, завис просто навпроти вікна. Я відсахнулася. Птах присів на підвіконня. Заскреготіли по мармуру пазурі й тої ж миті перетворилися на пальці, що вчепились у край вікна. Максиміліан завис іззовні, на руках, дивлячись на мене знизу вгору.

– Переконалася? Усе зрозуміла?

У мене за спиною сновигали люди, про щось перемовлялися. Некроманта, який висів за вікном, ніхто не помічав. Я з острахом дивилася на нього: під нами було метрів двадцять прямовисної стіни, а далі – ще й рів, уतिकаний загостреними кілками.

– Чому ти мені не сказав?...

– А ти б повірила?

Я притисла до себе посох, немов улюблену іграшку.

– Що це значить, Максе? Що з ним... трапилося?

– Розповім усе, що знаю... згодом. Починається військова рада. Умов Гарольда взяти мене в союзники...

І він розтулив пальці. Я захлинулася: чорне тіло Максиміліана полетіло вниз, на льоту скулилось і обернулося птахом. Птах летів до заходу, каркнув щось у мій бік і подався геть.

* * *

Бальна зала, де святкували колись весілля відразу чотирьох принцес, перетворилася тепер на залу військової наради. Королівський трон стояв порожній. Я глянула на нього – й відразу відвернула погляд. Навколо збиралася юрба, до стін тислися стражники та придворні. Швидким кроком увійшов Гарольд і сів праворуч від порожнього трону.

– Його величність король Уйма Перший Вегетаріанець! – проголосив слуга надтріснутим, але гучним і врочистим голосом.

Заревли сурми. Двома колонами до зали рушили оброслі бородами кошлаті дикуни в одязі із грубо вичиненої шкіри, з браслетами й намистом зі звіриних зубів, а де в кого теліпався на шиї пташиний череп. Обличчя їхні вкривали шрами (хіба що на чолі в кожного не було написано «людожер», а так усе зрозуміло).

Далі ввійшла тубілка. Якась островитянська красуня: у рясній спідниці з пальмового листа, в хутряній накидці, прикрашеній голками дикобраза (у всякому разі, так мені здалося). Її чорне волосся стирчало догори – не знаю вже, яким чином його закріпили, але завдяки цьому тубілка нагадувала жорстку щітку, поставлену сторчма. На босих ногах у неї дзвюкали браслети з дзвіночками, руки, оголені до самих пліч, були розмальовані візерунками. У

кожному вусі блищало по величезному дорогоцінному каменю, праву ніздрю прикрашав камінчик, трохи менший. Обличчя жінки, розфарбоване білою та чорною фарбами, здалося мені дивно знайомим...

Останнім увійшов Уйма. Сурми заревли зовсім уже пронизливо. Уйма був гладенько виголений, охайно підстрижений і вбраний у якусь шовкову хламиду, чорну зі сріблом. А в іншому – він не змінився.

А коли він став біля острів'янки, вона недбало сперлася на його лікоть. Гарольд підвівся та привітав їх обох – і я впізнала... Філумену – підступну й примхливу принцесу, яку віддали заміж за дикуна (видно, це їй пішло на користь...).

Гарольд оглянув юрбу, побачив наверхя мого посоха й поманив мене пальцем. Я підійшла. Уйма озирнувся, і його жовті очиська раптом стали круглими, як чупа-чупси.

Він нічого не сказав. Ми обійнялися на очах усієї зали. Філумена, звичайно, теж упізнала мене й вичавила якусь подобу посмішки.

– Ти справді вегетаріанець, Уймо?

– Я створюю новий образ, – він вищирив жовтаві гострі зуби. – Головне в політиці – правильно себе поставити. Жритраву!

І він так хвацько підморгнув, що мені відлягло від серця.

– Уймо, ти пам'ятаєш Оберона?

Запитання зірвалося з губів перш, ніж я встигла його втримати.

Він не встиг і рота розтулити, а я вже прочитала відповідь у очах.

– Це хтось із ваших?

Тягар, який ледь послабшав після його посмішки, знову наліг на плечі – в стократ важчий.

* * *

Почалася військова нарада. Як на мене, тут було забагато люду; радитися посеред великої зали з юрбою не надто зручно.

Канцлер, демонстративно тримаючись за поперек, доповів про підготовку замку до оборони. Стільки-то викопано ровів, таких-то завглибшки, таких-то завширшки. Стільки-то забито кілочків, аби стоноги об них спотикалися. Стільки-то приготовано кам'яних ядер, стільки-то катапульт встановлено на стіні. Стільки-то круп, буряка й солоного м'яса запасено в замку. Його нудна, дуже докладна доповідь раз у раз перемежовувалася скаргами на те, що людей замало, коштів бракує, замок – це житло, а не фортеця (тобто не оборонна споруда), і він, канцлер, стара хвора людина: як він може в таких умовах за щось відповідати?

Я дивилася, як ворухатися волоски в його гачкуватому носі, й згадувала, як цей-таки канцлер допитував мене, перелякану до смерті, коли я вперше потрапила в Королівство. Потім відвів до короля... Мені схотілося затулити вуха руками: ніби тисячі голосів кричали щосили: «Оберон! Оберон! Оберон!»

Уйма тим часом повідомив, що привів дві тисячі бійців. Я згадала, що говорив про цих бійців Максиміліан: «Уйму вони з'їдять першим...» Треба було заговорити про Максиміліана, але я ніяк не наважувалася розтулити рота.

– Ліно, ти хочеш сказати щось? – уривчасто запитав Гарольд. У нього з'явилася нова манера – він говорив дуже різко й сухо.

Я почала, намагаючись триматися якомога спокійніше. Щоправда, довго просторікувати не довелося.

– Наші люди не боротимуться поруч із некромантом, – обірвав мене Гарольд. – Говорити про це не треба. Далі...

– Стривай, – я міцніше стисла посох, – чому говорити про це не треба? Якщо наше становище таке сутужне – чому не прийняти допомогу від...

Уйма скопив на мене жовте око. Гарольд дуже повільно повернув голову. Обпик мене поглядом, ніби окропом.

– Молодший магу дороги! – промовив, наголошуючи на слові «молодший». – Зараз нема часу, щоб пояснювати тобі загальновідомі речі. Якщо в цьому місті залишився хтось, кому ти довіряєш, іди та розпитай у нього... Поки ми вирішимо дуже важливі питання: з боеприпасами, з водою і з тим, хто буде займатися пораненими на полі бою!

«Якщо в цьому місті залишився хтось, кому ти довіряєш». Мене різонули, мов бритвою, ці його слова: «загальновідомі речі»... Я міцніше стисла свій посох, підвелася і відійшла. Нехай радяться.

Величезна зала пливла в мене перед очима. Я помітила Ельвіру, принцесу: вона дуже змінилася за ті кілька років, що я її не бачила. Поруч із нею стояв принц Олександр – тільки я у всьому Королівстві знала, що він знайда, підмінений у колиці, а справжній син Оберона – той самий Сашко, що закінчив третій курс і одружився зі Стеллою... Ці двоє теж забули короля?

Я вийшла із зали й зупинилася на сходах. Власне, ось і все. Прохання Максиміліана (чи то було доручення?) я не виконала. Військо Сарани стоїть за три дні просування до міста. Оберона немає. Таке враження, що ніхто не чув його імені.

Я знову присіла була на сходинку, але цієї миті перед замком гримнули сурми – не хрипко, як при появі Уйми, а повнозвучно й дуже грізно. Я підскочила; звук змінився рівномірним тупотінням людей, котрі злагоджено крокували. Збігаючи донизу сходами, я підняла посох; здавалося, що небезпека скрізь.

Знизу назустріч мені бігцем підіймався хлопчик років шести в оксамитовому костюмчику, високих чоботях і з маленьким мечем при боці. Пробіг повз мене, потім озирнувся й глянув уважніше. Він був викапаний маленький Гарольд...

– Що там? – запитала я.

Він насупився, начебто вирішуючи, чи гідна я довіри.

– Я Ліна Лапіна, – сказала я.

Він посміхнувся – широко й недовірливо.

– Що там? Хто сурмив?

– Це принц-деспот, – сказав хлопчик, не перестаючи посміхатися. – Він привів велике військо!

* * *

Військова нарада продовжилася по нетривалій паузі – в новому складі. Принц-деспот щиро зрадив, коли побачив мене. Це був високий, ставний чорнявий чоловік; коли я побачила, що він на волі й, більше того, привів Гарольдові підкріплення, мене ледь правець не вхопив...

Ось він – мій давній ворог... Під час минулої нашої зустрічі перемога дісталася мені (щиро кажучи, мені надзвичайно поталанило). Я знала, що він не пропустить нагоди відплатити, хоч би й сто років довелося вичікувати. Оберон чудово розумів це й тому не збирався його випустити зі зручної, гарно вмебльованої в'язниці. А тепер Оберона нема, й принц-деспот на волі.

– Кого я бачу! Маг дороги, Ліна Лапіна власною персоною! Ви чудово збереглися, панно, і, схоже, не підросли ні на вершок...

– У нашому світі час іде повільніше, – зронила я крізь зуби. Принц-деспот дивився на мене чіпким поглядом... Цей погляд змушував ціпеніти... Я силкувалася не повернутись до нього спиною.

Гарольд зробив огляд військ. Вони вишикувалися перед замком – три тисячі солдатів, усі в залізних обладунках, зі списами напереваги, і на кожному списі – опертя. (Це щоб зупиняти вершників на стоногах, пояснив принц-деспот.) За його командою перша шеренга наїжачилася списами, затим вперла їх у землю.

– Гарно, – мовив Гарольд, і ніздрі його розширилися. – Сарана вдасться нашим Королівством, тут вони зустрінуть відсіч, якої не бачили ніде й ніколи! Зупинимо їх!

– Зупинимо! – заревли війська. Гарольд задер підборіддя й закричав, підносячи руку до неба. Він горлав, що Сарана захлинеться, що її буде відкинуто, розчавлено, – й очі в нього були такі самі, як тої миті, коли він просив мене вивести з Королівства його сина...

Він не вірить у перемогу, зрозуміла я. Всі ці війська, можливо, дадуть змогу протриматися кілька днів... Але у Сарани – незчисленні полчища.

Ховаючись за спинами плечистих озброєних чоловіків, я непомітно повернулася в замок. (Принаймні хотілося вірити, що мене не помітили.) Верхні поверхи ще зберігали хоча б зовнішній порядок – не громадились як попало меблі, не літали підхоплені протягом папери, не валялися по кутках купки обгризених курячих кісток. Я шукала кабінет Оберона, і я його знайшла – хоча він мав зовсім не той вигляд, як запам'ятався мені.

Важка штора прикривала книжкову шафу. У кутку стояла тринога з чорною дошкою, схожою на шкільну. На дерев'яному ослоні лежала картата шкіра (я згадала, Оберон називав її шкірою бєбрика). На ній добре було грати в шахи...

У стіні темніла напівкругла нора. Видно було, що й там ніхто не жив – отвір затягло павутинням. (Де зараз Дора, пацюк-прибиральниця з підв'язаним до спини хвостом?...)

Про що я думаю? Де зараз сам Оберон? Що ж тут трапилося – хто мені відповідь на це запитання?!

Я опустила на коліна, доторкнулася щокою до шкіри й погладила її тремтячою рукою. Дуже хотілося виплакаться, сльози повзли вже до самого носа; я на превелику силу опанувала себе.

Швидко смеркло. З вікна місто було як на долоні. Темне місто, тільки десь палала пожежа. Останні відблиски заходу відбивалися на куполі храму-музею. Я з натугою відчинила раму, розчахнула вікно.

Майже відразу, не чекаючи запрошення, на підвіконня опустився чорний птах. Скопив на мене око-намистинку, оглянув порожню кімнату, зіслизнув з підвіконня всередину й обернувся Максиміліаном.

– Він не хоче тебе в союзники, – сказала я без вступу. – Або ти мені тут, зараз, поясниш, що трапилося, або...

Він і оком не змигнув.

– Бачила, хто прийшов?

– Так...

– Тепер-то Гарольд мене точно не прийме... У нього є інший, гарний і приемний союзник – принц-деспот. – Максиміліан недбало почесав носа.

– Він збожеволів... – пробурмотіла я. – Гарольд схибнувся...

– Ліно, зізнайся: Гарольд ніколи не був надто розумним.

– Зате він завжди був шляхетним... – я хотіла додати: «на відміну від тебе», але стрималася. Впіймала себе на тім, що розмовляю з некромантом як із другом, адже він єдиний з усіх пам'ятов Оберона! І він не укладав, подібно до Гарольда, союзу з принцом-деспотом, який багато разів намагався мене вбити й ще спробує. Він начебто став якийсь... людяніший.

– Хто випустив принца-деспота з в'язниці? – запитала я рвучко.

– Ніхто. Він утік. Треба сказати, принцеса Розіна вмить розірвала їхній шлюб і втекла з якимось піратом.

– Як Оберон допустив, щоб принц-деспот... – я захлинулася. – Слухай-но, я не можу більше чекати! Якщо ти знаєш, що з ним трапилося, – говори!

Він охоче кивнув:

– Я тебе на те й покликав... Давай подамося до мене в замок.

– У тебе є замок?!

– Ну... маленький. Це недалеко, тільки туди треба летіти.

Я підстрибнула. Зависла над підлогою, повільно опустилася. Від думки про те, що доведеться лізти у вікно й злітати (вперше після тривалої перерви) просто над прірвою, над ровом із забитими кілками, робилося дуже незатишно.

– Що я забула у твоєму замку? Хіба ми тут не можемо поговорити?

– У моєму замку, по-перше, спокійно, й ніхто не завадить. По-друге, там повно смачної їжі та питва. По-третє... Я ж бо чудово пам'ятаю, як до тебе ставиться принц-деспот. Ти не боїшся ночувати з ним під одним дахом?

Він сидів у отворі вікна, влаштувавшись так зручно, що від погляду на нього теж хотілося сісти, розвернутися, розслабитися. Унизу, в темряві ночі, яка підкрадалася все ближче, горіли багаття, тупотіли чоботи, хтось командував, хтось лаявся.

– Не боюся, – озвалась я, недбало граючись посохом. – Я нічого не боюся – так і знай!

– Тоді полетіли, – він перекинув ноги через підвіконня, звисив їх із вікна. – Тримайся за мною, зараз темно, ніхто нас не помітить...

І зісковзнув з підвіконня.

У мене занило в животі. Я згадала, як востаннє ми літали з Обероном; я трималася за його руку: спершу висіла, як мішок, а далі налаштувалася...

Коли зважешся на щось, якоїсь миті слід переставати думати. Прийняв рішення – вперед! Я видерлася на підвіконня. На мені, як і раніше, були кросівки, джинси, сорочка з короткими рукавами. Вночі у небі я змерзну...

На обрії збиралися низькі хмари. З них наполовину виглянув місяць – величезний, мов купол храму-музею. У його світлі кружляв чорний птах – широко розпластаний у повітрі, він чекав на мене.

Я глянула вниз...

От дідько! Скільки злітаю – стільки й боюся. Душа в п'яти провалюється...

– Обероне, – прошепотіла я, дивлячись на місяць. Зібрала в кулак усю свою волю й ледь піднялася над підвіконням – сантиметрів на два. Відчула себе легкою, мов кулька; курний протяг видував мене назовні, назустріч місяцеві, наче я була струмочком диму...

І я полетіла.

Напевно, збоку це мало не надто вишуканий вигляд – я летіла з розчепіреними руками й ногами, начебто хапаючись за повітря. У правій руці стискала посох, і його наверх пробігали іскри – червоні й зелені. У небі виявилось не так холодно, як я очікувала, але все одно шкіра моя вкрилася сиротами, а зуби зацокотіли.

Птах летів попереду, вказуючи шлях. Летів уперед – і повертався, кружляв очікуючи. Я додавала й додавала швидкості, й незабаром вітер засвистів у вухах, а поли сорочки заляпали, як вітрила; я трохи заспокоїлась і наважилася глянути вниз.

Піді мною пропливали скелі. Я бачила їх нічним зором – сірі й брунатні хребти, порослі лісом, обплетені струмками, як людська рука – синіми венами. Ми летіли геть від моря й від міста. Повітря дедалі холоднішало.

Я побачила велике озеро. Чорний птах описав над ним коло й почав знижуватись. І на березі цього озера, у неприступній місцині замаячів недоладний, настовбурчений гострими кутами чорний замок зі шпичаком на даху.

Розділ четвертий

У гості до некроманта

– Це вхід.

Замок обступав мур із височених скель.

Дві з них, вищі за решту, п'ялися верхівками в небо, між ними темнів прохід, такий приблизно завширшки, як в'їзд у гараж. Дорогу перепиняло залізне пруття з загостреними шпичаками, що стирчали, мов ліс, у багато рядів.

– Ну от, увійди без дозволу. Спробуй.

Я перевела подих – після польоту щоки пашіли й тремтіли руки.

– Нічого не пробуватиму! Нам дорога кожна секунда, відчиняй!

Він клацнув пальцями. Залізний «ліс» втягся в землю – був, і не стало.

– Ти мене притяг розважати, чи говоритимемо про справу? – процідила я крізь зуби.

– Ти мій перший гість, – сказав він трішки ображено. – От як матимеш власний замок – теж, мабуть, захочеш похизуватися.

І він рушив вузьким проходом, уздовж якого горіли смолоскипи на чорних стовпах. Це вражало, але було трохи моторошно; я йшла за ним, здивована. «От як матимеш власний замок...» Але ж непогана думка! Я не відмовилася б від замку, тільки зводила б його не серед гір, а на березі моря, щоб були піщані пляжі й...

Максиміліан зупинився перед замкненими дверима. Праворуч і ліворуч темніли ніші, вирубані в камені. Я розгледіла залізні кільця, вмуровані в стіну, та уривки ланцюгів.

– Це навіщо?

– Тут у мене будуть кістяки, – сказав Максиміліан, трохи знітившись. – Два такі великі, праворуч і ліворуч, аби відчиняли-зачиняли двері, запитували, хто прийшов... Це ж замок некроманта, не забувай.

– Справді? – я прокашлялась. – А чому... чому їх зараз нема?

- Не встиг. Не все відразу, зрозуміла?... Ну, ласкаво просимо.

Двері зарипіли. Я стримала посмішку: змалку Максиміліан боявся всіляких там мерців просто панічно. Виявляється, із віком його страх не минув. (Добре, що я знаю його таємницю.)

Тим часом двері відчинилися, відкриваючи напівкруглий отвір, і ми ввійшли.

Максиміліан позував, кажучи: «маленький замок». Зсередини він здавався куди більшим, ніж іззовні. І вигляд мав досить лиховісний – особливо якщо дивитися нічним зором.

Попід високим чорним склепінням бігали іскринки. Повітря було напрочуд свіжим, як після грози. Слідом за некромантом я зійшла гвинтовими сходами, проминула якийсь коридор і знову опинилася під відкритим небом – у внутрішньому дворіку з чорною альтанкою, схожою на розчепіреного павука. Тут-таки було розбито клумбу з міцними незнайомими рослинами – бліді квіти подекуди зацвітали, подекуди осипалися, а плоди, що дозрівали натомість, нагадували волохаті кулаки.

Максиміліан ворухнув пальцями. Я замружилася: над альтанкою спалахнула вогненна куля завбільшки із футбольний м'яч. Навколо посвітлішало.

- Що ти їстимеш? – Максиміліан кивнув мені на крісло з високою спинкою.

Я сіла. (Їсти хотілося жахливо!)

- Я не їм жаб, летючих мишей, хробаків та іншої гидоти...

Максиміліан лагідно посміхнувся:

- А як щодо млинчиків із варенням?

- Млинчики я їм, – повідомила я поблажливо.

Максиміліан свиснув. Згори – мені здалося, з неба – спустився на павутинні великий волохатий павук. Зважаючи на те, як повільно він розгойдувався, важив, бідолаха, кілограмів із п'ять.

– Накрити на стіл, – наказав йому Максиміліан. – Млинчики, варення, фрукти, чай.

На ходу згортаючи павутину, той нечутно ковзнув у відчинені двері. Я провела його поглядом. Максиміліан мовчав; на мить зробилося так тихо, що я зачула голоси гір навколо. Десь – дуже далеко – зривався зі скелі водоспад. Шумів ліс на неприступному схилі. Нічний птах співав тонким і чистим голосом – схожим на перегук дзвіночків.

– А сюди ж Сарана не дістанеться... – сказала я з якогось дива.

– Можливо.

– Тоді навіщо? Навіщо набиватися Гарольдові в союзники? Навіщо пертися до іншого світу й витягати мене? Ти ж і так пересидиш тут, за кам'яною стіною, жуючи млинчики!

– Шукаєш, у чому мій зиск?

Я глибоко зітхнула. Повітря тут було, як молочний коктейль.

– Максиміліане... де Оберон і що з ним трапилось?

Вогненна куля повільно оберталася в повітрі. Її поверхнею перебігали спалахи, й це було по-справжньому гарно. Максиміліан примружено дивився на вогонь.

– Його забули, Ліно...

– Де він?!

– Я не знаю. Може, сам пішов. Може, його витиснули з цього світу... як вода витісняє надувний м'ячик. Але вже цілком зрозуміло, що Королівство, у якому забули Оберона, приречене й почне розвалюватися. Уже покладено початок, – Максиміліан кивнув, начебто сам із собою погоджуючись.

Мене охопив новий напад сум'яття. Вогненна куля то розжарювалася, то ледь не згасала. Тіні від альтанки, від крісел, від квітів тремтіли та стрибали.

– Розпадається тонкий світ, – провадив некромант. – Руйнується чарівна оболонка звичних речей. Звичайний, буденний світ іще не встиг заkostenіти, він хилитається, втрачає стійкість. А коли світ втрачає стійкість – завжди приходить Сарана...

При світлі вогненної кулі його бліде обличчя здавалося жовтим; переді мною сидів похмурий, дорослий, повнолітній некромант.

– Сарана... я погано розумію, що це таке. Одне знаю точно: вона змете тут усе! Зрівняє з землею будівлі разом із мешканцями. Всі землі, до яких встигло дотягтися Королівство, – острови з колишніми людожерами, далекі береги, угіддя цих кумедних тварин – бебриків... Усе спустошиться, і простір почне стискатись, як міхур, із якого потроху виходить повітря. І зіллється в точку, – Максиміліан стис великий і вказівний пальці, начебто давлячи між ними комара.

Я застигла, він же глянув на мене – й раптом засміявся.

– Авжеж, так буде... І бідолашному некромантові залишиться тільки втікати назад за Відьмину Печатку. А там погано, Лінко, ти знаєш. Там тепер царює принц-чума.

Із темного отвору дверей вибіг павук. Я насилу втрималася, щоб не закричати на все горло: нерви в мене були, як надто туго натягнуті струни іграшкової балалайки.

– Тому будь-що-будь слід викручуватися, – бадьоро завершив Максиміліан. – Перш ніж ми сядемо за стіл, я тобі хочу показати дещо.

Він підійшов до клумб. Тверді стебла завмерли, мов неживі. Максиміліан узяв дозрілий плід, схожий на волохатий кулак, і той охоче відділився від куща.

– Що це таке, по-твоєму?

Я знизала плечима. Максиміліан струснув плід – почувся глухуватий стукіт насінинок.

– Це насінинки правди, – сказав Максиміліан із торжеством. – Я знайшов у себе одне й виростив, зібрав урожай, знову посадив... Ти пам'ятаєш, як вони діють?

Я розламала суху оболонку плоду й побачила десяток круглячків, схожих на горошинки, – жовтих, зелених і сірих.

* * *

Трапеза чекала на нас у великій чорній залі. Вогненні кулі висіли в повітрі, начебто величезні ялинкові іграшки, й полум'я перетікало в них, як вода – тільки не згори вниз, а навпаки. Пелюстки вогню зривалися й мчали вгору з димом – під стелю, прикрашену тонким різьбленням.

Перш ніж сісти, я ніби ненароком провела посохом. Небезпеки не було.

– Боїшся, що отрую?

Від цього Максиміліана нічого не сховаєш...

– Звичка, – відповіла я коротко.

Йому не було сенсу труїти мене. Але ж некроманти полюбляють чинити капості без будь-якої вигоди для себе – просто так...

Млинчики мали чудовий вигляд – тонкі, мов мереживо, маслянисто-ніжні, вони категорично не в'язалися з похмурою обстановкою замку. Максиміліан відразу кинувся до їжі – з таким завзяттям, начебто не було ніякої Сарани, а Оберон, як і раніше, ніби нічого й не сталось, правив у своєму замку.

Нам ніхто не прислуговував – ми самі накладали з великої тарілки млинці, а з вазочок – варення, і це було чудово: по-перше, я взагалі не люблю, коли мені хтось подає. По-друге, здоровенний павук, який снував при столі, як обслуга, здатен зіпсувати будь-який апетит – навіть отакий вовчий, що розгорівся цієї

хвилини. А млинчики танули на язиці, їхній смак тішив і ніс, і гортань, і навіть, здається, вуха. Варення було ледь кислувате (я такого зроду не їла).

- Дякую, - сказала я, переводячи подих.

- На здоров'я, - Максиміліан іще жував, підборіддя в нього замастилося маслом і варенням.

Я подумала: як дивно, я ж оце щойно довідалася про такі страшні речі. Просто неможливі - я їх і збагнути до кінця не можу. А от сиджу, наминаю собі млинчики і намагаюся вгадати (наче це таке важливе): варення порічкове чи все-таки кизиллове?

- Годі об'їдатися, - сказала я похмуро, - розповідай, що знаєш.

І він розповів.

* * *

Коли Макс проник до Королівства крізь Відьмину Печатку, то забрався в гори й сидів тихо, як миша. Оберон, зрозуміло, знав, що в околицях міста шастає некромант, але, оскільки Максиміліан не пхався на люди, Оберон не квапився його відловлювати.

Максиміліан потроху посміливішав і взявся, за його висловом, хазяйнувати. Певна річ, він не збирався одразу будувати для себе замок - це йому було не під силу. Тепла домівка замість вогкої печери - ось що він хотів (але й будинок не можна було звести без зосереджених магічних зусиль).

Максиміліан «узявся за діло» й по тривалому вправлянні вже здобув владу над комахами. У горах, особливо влітку, повнісінько метеликів, бджіл, жуків, мурах, - і всі вони (по завершенні свого короткого життя) потрапляли під оруду некроманта. Щоправда, довго слугувати йому вони не могли, та й користі від них було не надто багато.

Некромант (Максові тоді виповнилося чотирнадцять) жив у печері біля підніжжя гір. Якось, гуляючи берегом озера, він надибав... дракона. Раніше некромант

нічого подібного не бачив і перелякався не на жарт. Але дракон був молодий, нерозважливий і (як потім зрозумів Максиміліан) безнадійно тупоголовий.

Він довго забивав хлопчиськові голову всілякими дурними загадками, ребусами та іншими каверзними запитаннями, але Максиміліан (так принаймні він мені розповідав) був кмітливим і відповідав правильно. Тоді дракон розохотився й запропонував якусь цікавішу гру. Максиміліан погодився й виграв у дракона здійснення «бажання».

Отоді він і побажав... справжній замок. Дракон довго обурювався, кип'ятив воду в озері та плювався окропом, але не мав куди подітися. Максиміліан накреслив план (як умів, похапцем) із безліччю ніш, таємних підземних хідників і закапелків для нежиті, яку збирався згодом там поселити. Дракон побудував усе дуже приблизно, пояснюючи це тим, що проект Максиміліана не узгоджується з фізичними законами.

– Він ще мені буде патякати про закони фізики! – обурювався Максиміліан, копилячи губи й одразу перетворюючись на білявого хлопчиська, яким був колись. – Ось ти, приміром, умієш поглядом камені перевертати?

– Поки що ні. Потім навчуся.

– А він перевертав так, що пилюка стовпом стояла! Мої немічні здохлі комахи розліталися навсібіч... А потім він виплавив ключа і вручив мені. Щоправда, забув охолодити... – Максиміліан потер долоні. – Ондечки він, цей ключ, на стіні висить.

Я повернула голову. Ключ був завбільшки, як ракетка для бадмінтону, на вигляд – важкенький...

– Розповідай далі, – зажадала я.

І він продовжив.

Коли Максиміліан став господарем замку, то ще дужче осмілів. Дракон його не турбував – уся драконова родина, що жила в скелях, кудись перебралася (некромант не знав, куди). Максиміліан відчув себе господарем цих земель загалом. Одного чудового дня він обернувся чорним птахом і полетів у місто –

розвідати, як справи.

На той час минуло вже майже три роки після нашого тріумфального повернення з-за Відьминої Печатки й чотирьох весіль, справлених одночасно. Принцеси вийшли заміж: Розіна – за принца-деспота, Ортензія – за принца-бранця, Алісія за принца-саламандру, а Філумена – за Уйму, колишнього людожера. Ортензія з чоловіком виїхали майже відразу: тривале ув'язнення в замку принца-деспота підірвало здоров'я бранця. Вони оселилися в якомусь віддаленому селі й там, «на лоні природи», були цілком щасливі.

Алісія народила двійню, і дітки вдалися в батька – принца-саламандру. Подивитись, як вони бавляться серед розжареного каміння, збігалось ледь не все Королівство. Вразливі дами мліли. А діти, на жаль, часто застуджувалися, сам принц-саламандра мерз і чхав. Зрештою ця родина теж виїхала – на далекі острови, у такі теплі краї, де опівдні на розігрітому камінні можна смажити яечню.

Уйма чудово налагодив стосунки зі злющою стервозною Філуменою. Вона у нього ходила в дикунському вбранні, співала людожерських пісень, стрибала довкола багаття й корилася не просто слову людожера, а навіть кожному порухові його брови. (Дивно, але й ці жили в любові та злагоді.)

І оскільки Уйма із Філуменою оселилися у себе на островах, у місті залишилися тільки принц-деспот зі своєю дружиною Розіною. Принц-деспот жив у зручній, гарно вмебльованій в'язниці, й Оберон звелів начальникові варти не спускати з нього очей. (Я добре розуміла міркування короля: принц-деспот мене ледь не вбив. Не кажучи вже про те, скільки років він мордував у темниці рідного брата!)

Про все це Максиміліан довідався, вештаючись містом, надовго «зависаючи» на базарі, гуляючи в порту. Місто в ті дні вирувало: великі кораблі приходили і відходили щодня, чимчикували дорогами обози й каравани, з навколишніх сіл хмарою сунув люд, і щомісяця виникав новий міський квартал.

І ще: в ті дні король видав указ про перетворення колишнього Храму Обіцянки на Музей Того, Що Варто Пам'ятати. Раніше величезна будівля стояла порожня – тільки час від часу там влаштовували свята для городян. А тепер Максиміліан став свідком того, як із палацу переносили гобелени, як теслі й склярі майстрували вітрини й полиці, а скульптори – модель королівського замку.

Кожен мешканець міста міг принести в музей «важливу річ» – зрозуміло, слід було довести, що вона справді важлива...

Максиміліана вабило бурхливе життя Королівства. Йому було замало кружляння над містом у пташиній подобі, бракувало присутності за столиком у таверні. Хоч він і дізнався вже все про це місто – йому хотілося, щоб місто дізналося про нього. Дізналось – і здригнулося.

Він подався на місцевий цвинтар (а цвинтар, хоч як це сумно, ріс разом із містом) і там пізньої ночі вирішив попрактикуватися в некроманті. У розповіді Максиміліана все це мало досить лиховісний вигляд: він огледівся, прилаштувався, вирішив, хто з небіжчиків може бути найкориснішим, та й узявся до своєї темної практики (якої, утім, так і не довів до кінця, бо з'явився Оберон).

У цьому місці своєї розповіді Максиміліан зробив паузу (неначе щоб сьорбнути компоту). Але ж я бачила, як у нього тремтіли пальці. Він, звичайно, не розповів усього, але, знаючи Максиміліана, я приблизно уявляла, що там сталося.

Максиміліан страшенно боявся мерців. І соромився цього страху. У п'ятнадцять він напився до нестями (у його розповіді згадувалася таверна, куди некромант зазирнув перед дійством на цвинтарі). І так, п'яний як чіп, заявився чаклувати на могилу. Вже й не знаю, чи вийшло в нього що та чи могло вийти взагалі, але Оберон нагодився, як завжди, вчасно.

– Ми загалом гарно побалакали... – Максиміліан поставив на стіл кухоль з-під узвару. – Він мене... переконав, що в цьому Королівстві – він головний... Я й раніше це знав, – некромант пригнічено посміхнувся. – Він узагалі такий... Твоя правда – він великий король...

Ми замовкли. Сидячи в замку, збудованому драконом, над рештками вечері, приготованої павуками, ми обое згадували Оберона. Про те, як багато він для нас значить (для нас обох, виявляється). І про те, що його більше нема...

– І що було далі? – запитала я нетерпляче.

– Далі... багато всього трапилося. Я ж бо після зустрічі з Обероном сидів у себе в замку... відпочивав, – Максиміліан зітхнув. – Налагодив собі вивідницьку мережу... з кажанів здебільшого (вони, щоправда, безмозкі, але деякі новини до

мене доходили). Оберон поїхав у гості до принца-саламандри та його родини. А начальник варти прогавив принца-деспота, і той утік із в'язниці. Кинулися ловити, шукати. Гарольд навіть мене до відповіді потяг. Я йому пояснив, що я тут – ні до чого. Дай Гарольдові волю – він би причепився, як реп'ях (дуже, бач, йому не до вподоби, що я некромант). Але, схоже, Оберон йому звелів не чіпати мене... А потім...

Максиміліан щільніше сплів руки на грудях. Насупився. Вогненні кулі відбивалися в його чорних очах.

– Я сам до кінця не зрозумів, як воно все вийшло. Я ж сидів у замку, вирощував насіннячко правди, практикувався в магії... потроху. А потім прилітаю до міста й бачу – все змінилося. Геть-чисто! Ходять чутки про Сарану, яка плюндрує далекі землі, але начебто щораз ближче до нас. І ніхто – ніхто! – не пам'ятає Оберона – ніби його й не існувало!

– А ти...

– Я спочатку вирішив почекати. Мало там що могло бути. А якщо Оберон сам усе це й улаштував?

– Дуже мудро... – в голосі моему вчувалася жовч.

– А ти вважаєш, я мусів ходити, як міський божевільний, вулицями та волати на все горло: «Згадайте Оберона! Згадайте вашого короля!»?

– Ну, далі...

– Що ближче підступала Сарана, то страшнішими робилися чутки. Гарольд посилав розвідників – ті не поверталися. Гарольд згадав нарешті, що він маг, сам подався на розвідку, а коли повернувся, закликав на захист міста всіх здатних тримати зброю... Але різні люди, яким вдалося побачити військо Сарани хоча б здаля, сходяться на одному: здолати його неможливо.

– Гарольд теж так думав, – сказала я обережно. – Але людожери Уйми... Поповнення, котре принц-деспот привів... Ополченці...

- ...по-твоему, щось змінять?

- Не знаю, - зізналась я. - Замок все-таки укріплений... Нехай у чистому полі Сарану ніхто не здолав - стін на її шляху поки що не зустрічалося?

- Ти все доїла? - діловито запитав Максиміліан.

- Так, - я подивилася на порожню тарілку, забруднену варенням. - А що?

- Ти маєш побачити цю Сарану. Вони йдуть ночами, а вдень відпочивають... Зараз вони знялися з місця. Перший перехід із тих трьох, які їм лишилися до міста.

Я повернула свій посох наверх на захід.

Звідтіля сунула, мов гарячий вітер, навіть не небезпека - смерть...

Розділ п'ятий

Сарана

Чорний птах мчав, майже не змахуючи крильми, - і з пір'я в нього зіскакували синяві іскри.

Я навчилася не відставати. Вітер бив у обличчя, дер як наждаком, сльозилися очі. Я летіла, витягнувшись у струну, притискаючи посох до грудей, відчуваючи, як блискавично змінюються шари теплого й холодного повітря. Ми пролетіли над широкою лукою, над смужкою степу, де біліло каміння та кінські черепа. Далі почалися піски. Я дивилася нічним зором, і добре, що місяць втонув у хмарах. У цілковитій темряві мені відкривалися застигли гребені піщаних пагорбів - сірі, брунатні, як на виразній старовинній фотографії.

- Ще далеко?

Я могла б і не запитувати. Вітер свистів у вухах, несучи назад мої слова та сльози, що зірвалися з вій. А Максиміліан у подобі чорного птаха не вмів розмовляти. Треба й мені навчитися обертатись на щось летюче... Скажімо, на дракона... Або хоч на сокола...

У свист вітру ввівся тепер інший звук. Я покрутила головою, намагаючись зрозуміти, що воно таке. Збавила швидкість, дозволяючи Максиміліанові вирватися далеко вперед... Хоч би не згубити його в цьому чорному небі.

Звук... ніби глухе рокотання. Я з розгону приземлилася на дюну – з вигляду наче м'яка, вона виявилася твердішою за дерево. І дуже холодною.

І вона тремтіла.

Уся земля здригалася. Гребені дюн повільно обпливали, хоча тут, унизу, було на подив затишно. А земля тремтіла з тим самим глухим звуком: ум-м-м... ум-м-м...

Я злетіла знову, струшуючи піщинки. Мій посох неначе вріс у долоню. Попереду, на обрії, струменіло повітря. Я глянула звичайним зором: це була заграва!

Повернувся Максиміліан, заходився кружляти наді мною, заклично каркаючи, вимагаючи, щоб я летіла вперед. Якби сама була – напевно, повернулася б. (Але виявитися боягузкою в очах Максиміліана – не погоджуся ніколи в житті!)

Ми знову полетіли. Знову засвистів вітер. Мое обличчя аж пашіло, я відчувала, як скочуються по спині краплі і сорочка прилипає до тіла. (Ну, магу дороги, тримайся! І не в таких ще бували бувальцях...)

Однак – ні. В таких – не бували...

Заграва дедалі яскравішала. Невдовзі я вже розрізняла окремі вогні... вони насувались. Це були смолоскипи, світильники, кожен – завбільшки із величезне багаття.

Земля тремтіла, цей гуркіт поглинав тепер усі звуки. Можна було говорити, кричати – внизу все одно не почули б. Вогні тяглися навсібіч – праворуч, ліворуч, уперед – скільки сягало око. Вся пустеля світилася, рокотіла й посувалася –

повільно, крок за кроком, скоряючись неквапному ритмові, неухильно, нестримно.

Я відчула, що зараз упаду. Вогні були вже просто піді мною; мене начебто тягли за ноги донизу, силкуючись зірвати з висоти. Раптово запаморочилася голова, вогні сунули назустріч. Я вчепилась у посох, силою волі сповільнила падіння, – балансуючи, наче на дроті, неначе знову розучилась літати.

Я зависла на висоті десь, напевно, п'ятого поверху. Піді мною йшли, гуркочучи панцирами, якісь тварюки, схожі одночасно й на биків, і на величезну гусінь. Згори я не бачила, скільки ніг вони мають; спини їхні, високі кістяні гребені, погойдувались, у сідлах сиділи вершники (однакові, немовби їх розмножили на ксероксі). У них не було ший: круглі, ледь сплюснуті голови виростали просто з широких плечей, і за спиною в кожного була зброя. Їхні смолоскипи нагадували рухливе багаття. У світлі полум'я блищали зазубрені леза, вістря, списи, хвилясті клинки, тригранні шпичаки. Ой, лишенько! Я вже падала згори прямісінько на голову якому-небудь варварові!

І тої миті мене помітили.

Ритм походу не збився ні на секунду. Замість голів я побачила закинуті до неба пласкі обличчя. У гуркіт кроків уплівся радісний крик, зірвалися з пліч арбалети, у мене прицілилися одночасно десятки стріл... Я ще не встигла й отямитись, але рвонула вгору – свічкою.

Вони встигли вистрілити – у ту цятку, де я висіла мить тому. Я рвалася, мов корок із пляшки, вгору, вгору, і море вогнів піді мною дедалі тьмяніло. Багаття смолоскипів перетворилося на вогники, далі – на іскорки. Пустеля піді мною світилася від краю до краю – тільки на сході, куди рухалася Сарана, було ще темно...

Я захекалася й опинилась у липкому тумані. Виявилось, що це хмара; втікаючи від стріл, я забралася надто високо. Вуха мої відразу ж перетворилися на крижинки, в голові зашуміло – забракло повітря. Не вистачало тільки знепритомніти і накрити кількох варварів своїм невдатним тілом, звалившись із неба!..

Мене пік сором. Його змінила лють і врешті-решт перемогла страх. Я перекинулась у повітрі, почала знижуватися. Ага, ви хотіли війни? Ви її зараз отримаєте!

Знову наростав рокіт. Іскорки ставали вогнями, вогні росли й росли, полум'я смолоскипів рвалося в небо. Важко ступали стоноги, погойдувалися в сідлах вершники. Мені назустріч повернулися сотні пласких облич – вони чекали на мене!

Клубок вогню зародився в моєму животі, піднявся до грудей, побіг по лівій руці, ніби по каналу, перелився в посох. Назустріч здійнялася сотня стріл; я вдарила у відповідь потоком тріскучого, злого полум'я. Криків не почула, все поглинало рокотіння, але там, унизу, зчинилося сум'яття – кілька вершників вивалилися із сідел. Я вдарила ще раз, метнулася вбік, ухиляючись від стріл, і знову вдарила. Якийсь стоніг став дибки (виявився заввишки як триповерховий будинок), я побачила, як місяць повітря його важкі ноги з круглими копитами...

Але Сарана посувалася невпинно, не збиваючись із ритму. Над тими, що впали, зімкнулися голови, плечі, броньовані панцири. Стоноги йшли пліч-о-пліч, один за одним, нікого не хвилювала доля збитих і поранених – їх підім'яли, розтоптали й пішли далі. Сарана ступала по тілах своїх же, не відчуваючи ні страху, ні жалю, текла, як броньована череда, як військо роботів. Я відчула себе комахою, що б'ється в лобове скло автомобіля...

Втікаючи від стріл, піднялася вище, розвернулася і полетіла на схід.

* * *

Я довго летіла над темними пісками, поки не стихло рокотіння від кроків Сарани: ум-м-м... грум-м-м... Одяг мій змок чи то від поту, чи від роси, пальці заніміли. Від втоми я не могла більше триматися в повітрі, земля почала притягувати мене, опиратися польотові. Я спускалася дедалі нижче, поки не зачерпнула кросівками пісок і не гепнулася на верхівку дюни.

Пустеля мовчала. Далеко на заході тривав хід Сарани. Я тепер чудово розуміла Гарольда: він готується стати на шляху цього байдужого, безжального потоку. Гарольд напевно знав, що не втримає замку й міста, що неодмінно загине, – і все-

таки йшов і вів людей за собою.

Повернутися б зараз у місто, увійти в замок... Узяти маленького Еліна (недарма Гарольд на мою честь назвав сина). Вивести його до нашого світу – подалі від Сарани...

Не тільки в Гарольда є діти. Я уявила, як повертаюся додому, обвішана дїтлахами... А потім вони виростуть, і я пояснюватиму їм: я, мовляв, маг дороги, залишила ваших батьків напередодні останньої битви, бо вони все одно були приречені, й байдуже, боролась я поряд із ними чи ні.

А може, й Гарольд нехай іде? Тоді час у Королівстві спиниться, й Сарана ніколи не знищить замку, збудованого Обероном...

Але де він зараз – Оберон?

Над головою каркнув птах. За мить на пісок поруч звалився Максиміліан – його сорочка вибилася з чорних вельветових штанів. По приземленні він ретельно заправив її як слід.

– Розвідник із тебе... химерний, Ліно. Ти їх навмисно дражнила, чи що?

– Вибач, – пробурмотіла я знічено, – я думала...

– Ти думала: разів зо два торохнеш блискавкою із посоха – й вони розбіжаться?

– Вони перші напали...

– Іноді мені здається, що ти думаєш не головою, а наверхшям посоха... – Максиміліан глузливо посміхнувся. – Ну чого ти? Годі, я пожартував...

Я відвернулася. Він мав рацію; у пустелі панувала тиша, наче в склепі, й тільки земля ледь здригалася. Чи мені здавалось?

– Максиміліане, а що як зупинити час у Королівстві?

- Назавжди? – він міркував дуже швидко. – І комусь із магів перейти до вас?

- Ну... тобі ж однаково, де жити!

Я перевела подих. Насправді мені зовсім не хотілося, щоб Максиміліан залишався в нашому світі назавжди. (Краще б він знайшов собі якесь інше місце...)

- Мені, припустімо, не однаково... Ну, гаразд: скажімо, я назавжди перейду до вас. Усе тут перестане рухатися, рости, жити... Зависне, завмре...

- Це краще, ніж неминуча загибель, – сказала я не дуже впевнено.

- Не вийде, Ліно.

- Чому?

- А чому Стелла живе у вас, а час тут не зупинився?

- Вона перестала бути частиною Королівства...

- От і думай.

Він мав вигляд учителя, неабияк стомленого тупістю учениці. Я відчула, як червоніють вуха: авжеж, маг, який утік напередодні випробувань, недовго залишиться частиною Королівства. Коли некромант остаточно приживеться в нашому світі – час тут потече знову, й орди Сарани рушать до міста...

- Добре, Максиміліане. Я все зрозуміла, – язик у роті здавався чужим і шорстким, як наждак. – Схоже, немає іншої ради... Я стану з усіма на стінах. Разом із Гарольдом. Якийсь час протримаємося.

- Ідіотка... – сказав він здивовано.

- Що?

- Нічого, це я так, – він посміхнувся. – Це тебе не стосується.

- Не стосується?!

Він примирливо підняв руку:

- Вибач. Коли бачу щиросердого дурня - забуваю про гарні манери, це правда.

Я націлилася посохом некромантові в груди.

- Тихо, тихо, я ж вибачився! - він знову посміхався, дуже задоволений. (Було б чим тішитися...)

Пісок хрустів на зубах. Здіймався слабкий вітер, дюнами повзли звиваючись змійки летючих піщинок. Схоже, наближався світанок; я тільки тепер відчула, що смертельно стомлена... Не те що злетіти - на ноги звестися не змогла б...

- Ти хочеш героїчно загинути - чи всіх порятувати? - діловито поцікавився Максиміліан.

- Певна річ, загинути... - я відвернулася.

Максиміліан зачерпнув жменю піску. Підняв руку - пісок посипався з кулака тоненьким струмочком.

- Ми з тобою з'ясували, що Оберон став жертвою лихого, по-справжньому підлого чаклунства. Його всі забули...

Я не втрималася:

- Він привів нас сюди! Він збудував місто й замок! Як вони могли?!

Максиміліан знову зачерпнув жменю піску:

- Якщо вони винні - відплата не за горами.

Я мимоволі озирнулася. Глянула на захід, звідки неухильно насувалося військо Сарани.

– Мене інше цікавить, – провадив Максиміліан. – Чому ми з тобою його не забули?

Я підвела голову:

– Що?

– Коли я просувався між світами, – роздумливо промовив Максиміліан, – мене цікавило одне: чи пам'ятаєш ти Оберона?

– Я його не забуду ніколи.

Ми довго мовчали. Максиміліан схрестив ноги, пісок впливав із його кулака й знову ставав частиною дюни. Нарешті розійшлися хмари, показуючи клаптик місяця.

– Слухай-но, Максе. Ти ж не для годиться привів мене сюди. У тебе є план чи що? Ти знаєш, як повернути Оберона? І не можеш впоратися без мене?

Він глянув скося:

– Ти вишивати вмієш?

– Що?!

– Вишивати. Хрестиком. Або гладдю.

Колись давно, в третьому класі, я справді трохи вишивала. Мама купувала мені клаптики тканини з уже нанесеним малюнком – слід було тільки понаставляти хрестиків кольоровими нитками «муліне»...

– До чого тут вишивання?

– До того, що у світу, як і в рукоділля, є «лице» і є зворотний бік – виворіт. Усі це відчують, але дехто знає. І вже зовсім одинаки можуть туди пробратися.

– На виворіт світу?!

Я уявила своє дитяче вишивання зі звислими нитками, з неохайними вузликами, з петлями. Невже на «вивороті світу» те саме неподобство?

– Оберон тобі нічого не розповідав про виворіт? – запитав Максиміліан, спостерігаючи за моїм обличчям.

«Оберон мені багато чого не розповідав», – подумала я сумно.

Вітер посилювався. Я могла вже не дивитися нічним зором: попереду над пісками здіймалася заграва, зірки згасали. Ледве чутно здригалася земля – грум-м, грум-м.

– Наскільки мені відомо – ти не з боязких, – сказав Максиміліан замислено.

Я стисла посох:

– Ну?

– Ходімо, – він підвівся. – Треба дістатися до замку раніше, ніж почнеться спека.

Я спробувала встати – й знову сіла на холодний пісок.

– Не можу. Зачекай...

– Довоювалася? – запитав він в'ідливо. – Наліталася в небесній високості?

На його місці Оберон (або хоча б Гарольд) простягли б руку у мене над головою і поділилися власною силою. Максиміліан же вдавав, ніби уявлення не має про таке просте заклинання: «Оживи!» А може, й справді не знав (так чи інакше – просити у нього допомоги я не збиралася).

Я подумки прикинула відстань до замку – над пісками, над скелями, над озером. Стисла кулаки, відчуваючи, як струменіють піщинки між пальцями. Ні, не долетіти... За годину почнеться спекота, а ми не взяли з собою навіть баклаги...

– Так і будемо сидіти? – Максиміліан широко позіхнув. – Я теж спати хочу... Але не спати ж посеред пустелі, під сонцем, під носом у Сарани!

– Ні, – я гарячково міркувала. – Ось що... Давай перейдемо... до мене. У мій світ. Тут час зупиниться... А ми відпочинемо, відіспимося... і ти мені розповіси докладніше про «виворіт світу».

* * *

«Мамо, це Максимі... Максим. Йому нема де ночувати, можна він переночує у нас – тільки сьогодні?»

Я проторохотіла би все це, дивлячись у підлогу. Мама буде не просто здивована – вона буде шокована.

Тільки втома змусила мене послухатися Максиміліана та з'явитися додому під ручку з незнайомим хлопцем. Перші кілька секунд усе було, як я й припускала: мама глибоко зітхнула, подивилася на мене, за мою спину... і раптом завмерла. Я озирнулася – позаду стояв хлопець років п'ятнадцяти – худючий, капловухий, у тонких окулярах, дуже збентежений. Він позадкував, начебто злякався, і скоромовкою пробурмотів:

– Ні, вибачте... Лін, не треба, я ж казав... Я краще на вокзалі...

У мами розслабилося обличчя. Несподівано для мене вона раптом посміхнулася:

– Ну чому ж ні? Бувають у житті всілякі випадки... Щоправда, у нас тіснувато, але можна поставити розкладачку на кухні – буде зручно...

Брати, Петрик і Дмитрик, витріщалися на Максиміліана з роззявленими ротами. Я пройшла в кімнату, стягла з себе одяг і впала на ліжко; все провалилося в яму, варто було тільки заплющити очі. А коли я їх розплющила, за вікном високо стояло сонце, і кілька секунд я була абсолютно впевнена: це сон – дивний,

страшний, ідіотичний...

Раптом я рвучко сіла на ліжку.

На кухні... розмовляли! Я впізнала Максиміліанів голос – стишений і доволі м'який, він дзюркотів, неначе струмочок. Щось казала мама, лагідно сміялася. Далі вона мовила: «Петю, давай чашку» (виходить, Петрик і Дмитрик теж на кухні... Але якісь незвично тихі...).

Я протерла очі. Кінець серпня, сонце за вікном, незабаром у школу...

Це не сон. Про Оберона забули в Королівстві...

Із дзеркала у ванній на мене глянуло бліде розпатлане страховисько. Я згаяла кілька хвилин на те, щоб дати собі лад. Постояла, прислухаючись до голосів; Максиміліан брехав так, що будь-який соловей утопився б від заздрощів. Мама у нього – головний бухгалтер на якійсь там фірмі, батько – комп'ютерний дизайнер. Оце зараз батьки в Криму, а він повернувся з Англії (де був за обміном), там білки з чорними хвостами, ворони, полісмени... а він загубив ключі на вокзалі... доведеться їхати у Крим до батьків...

Не можу сказати, що він брехав уже зовсім неправдоподібно. Я зазирнула в кухню: Максиміліан у чорній футболці й джинсах сидів на найкращому місці за столом (вітчимовому) спиною до дверей. Мама, Петрик і Дмитрик дивилися на нього, мов зачаровані, – я бачила, як у них палають, рожевіють щоки й вуха. Їм наче показували улюблене кіно – такі вони були захоплені й задоволені!

Мені стало якось муляко. У моєму світі (у мене вдома!) некромант морочив голови моїм рідним – і морочив дуже вправно...

– Максиме!

Він озирнувся: посмішка від вуха до вуха, ямочки на щоках, на носі ті самі тоненькі окуляри:

– Доброго ранку, Ліно!

– Доброго ранку, – розслаблено підхопила мама. – Ти вже вмилася, доню? Сідай снідати, курка холоне...

Максиміліан дивився на мене, як і раніше, посміхаючись. Учора я, напевно, втратила глузд від утоми: як можна було привести в рідний дім... некроманта?!

– Нам із Максимом треба йти, – сказала я дерев'яним голосом.

– Куди це? Ти ще не іла! Петрику, Дмитрику, посуньтесь, нехай Ліна сяде... А Максим нехай погостює ще, дочекається батьків із Криму...

Я запихала в себе гарячі шматочки курки, тушкованої з картоплею, і слухала, як Максиміліан втирається в довіру до моїх рідних. Втім, у довіру він втерся ще вчора, а тепер шляхом обману пролазив до мами в душу. Незбагненним чином він відчув, які саме слова їй будуть приемні, й раз за разом влучав у яблучко:

– Знаєте, дуже люблю читати... Не розумію цих геймерів – усе б сидіти носом в екран... Спина горбом, сколіоз виробляється...

– Цілком правильно, – мама дивилася на нього, наче він був її улюбленим сином. – У наш час...

Я запила картоплю міцним гарячим чаєм. Мигцем глянула на стінний годинник: майже десята. (Довгенько ж я пролежала у ліжку...)

– Ото було життя, – некромант зітхнув. – Не було цієї шаленої біганини, не доводилося крутитись, як білці в колесі: працювати на трьох роботах, щоб якось тягти родину, а на життя вже й часу не залишається...

Я роззявила рота: Максиміліан повторював власні мамині слова, які вона, бувало, втомившись говорила сусідкам. Мама не насторожилася – навпаки, закивала охоче.

– А отой гламур, – провадив в'їдливо Максиміліан, дивлячись мамі у вічі, – ця вульгарність... Неможливо стало ввімкнути телевізор...

– Нам уже час, – я встала, ледь не перекинувши табурет. – Максиме, пішли.

– Ліно, куди спішити? – мама насупилася (Петрик і Дмитрик нишком перекидалися курячими кісточками у неї за спиною).

Я виразно глянула на Максиміліана.

– Вибачте, Євгеніє Павлівно, – Максиміліан підвівся. – Мені треба сьогодні здати книгу в бібліотеку. Просто зараз.

* * *

– Ніколи не смій так робити!

– Як?

– Не смій чаклувати в моєму домі! Не смій знущатися з моїх рідних!

– Знущатися? Чаклувати?! Ліно, такого «чаклунства» навчена будь-яка розумна дитина...

– Ти зрозумів, про що я кажу? – відрубала я. – І годі вже!

У пустелі розвиднялося. Ще не занесло піском наші вчорашні сліди; втім, які ж вони вчорашні? (Адже тут, у пустелі, біля кордонів Королівства, час не зрушився ні на мить...)

Сарана ще закінчує нічний перехід. Але незабаром уже зупиниться, щоб розбити табір, – удень варвари відпочивають, ховаючись від сонця в наметах.

– Годі – то й годі, – пробурмотів Максиміліан, обернувся чорним птахом і злетів у небо.

Я злетіла за ним – важкувато, але впевнено. Летіти назустріч світанку приємно; з-за обрію виткнувся краєчок сонця. Я примружилась. Вітром мене підкидало, мов човник на хвилях. Попереду вималювалася зубчаста крайка гір, піски внизу змінилися луками, далі – перелісками...

Яке воно гарне, мое Королівство... Які сині гори, які жовті й барвисті луки... Як мальовничо біжать струмки по камінню – мов намальовані. Якими яскравими білими стрічками снується прибій уздовж морського берега... І яка страшна небезпека над усім цим нависла...

Замок некроманта наїжачився вежами. Я приземлилася на найвищу – як комаха-сонечко на кінчик пальця. Перевела подих.

Яскріло під сонцем озеро. Вода при березі хвилювалась. Я придивилася й розгледіла велетенське біле черево, яке то спливало, то знову пірнало на глибину.

– Що воно там?

– Риба-зомбі, – Максиміліан на льоту перетворився з птаха на людину, ляснув підшвами кросівок об кам'яний зубець. – Страж озерних воріт.

– Чому догори черевом?

– Тому що здохлий!

– Де ти взяв цю гидоту?

– Де взяв – там більше нема!

Донизу з вежі вели вузькі сходи. Зі стін праворуч і ліворуч стирчали сталеві штирі.

– А це навіщо?

– Тут у мене будуть прикуті мерці-зомбі...

– А як тоді розвернутися на таких вузьких сходах? Як в автобусі в годину пік?

– Прикуті мерці потрібні не для зручності, а щоб зупиняти ворогів. І лякати васалів.

– У тебе є васали?

– У мене й мерців поки що немає... – миролюбно погодився Максиміліан. – І годі мені дорікати – ти ж бо знаєш, хто я такий, і все одно зі мною товаришуєш!

«А що мені лишається...» – подумала я тоскно, та вголос нічого не сказала.

Розділ шостий

Обірвані нитки

Ми спустилися в залу для бенкетів. Стояв сонячний ранок; вогненні кулі згасли. Світло пробивалося крізь вітражі вікон – вузьких, мов кольорові стрічечки. На мозаїчній підлозі, якщо придивитись, можна було розгледіти орнамент із черепів і кісток.

– Снідати будемо?

– Ти в моєї мами півхолодильника спустошив! А тепер нема ні хвилини зайвої!

– Гаразд, – Максиміліан сів на трон із високою чорною спинкою, закинув ногу на підлокіття. – По-перше: виворіт – не інший світ. Це частина нашого світу. А значить, коли ми підемо до вивороту – тут час не зупиниться. Сарана так само тупотітиме й до післязавтрашнього ранку стане біля замку.

– Ясно... – пробурмотіла я.

– По-друге: на вивороті можна відшукати загублені нитки. Забуті, поплутані. Якщо десь і можна знайти сліди Оберона – то тільки на вивороті.

– Ага... – відгукнулась я з куди більшим ентузіазмом.

– По-третє: довго залишатися на вивороті не можна. Псується вдача.

– Та невже? – я не стримала нервовий смішок. – А якщо в когось уже зіпсована?

– Той сам собі – злісний домовик, – відгукнувся Максиміліан без посмішки. – Якщо довго пробути на вивороті життя – геть усе починає здаватися огидним, мерзенним... Довкруги вороги ввижаються. Зрештою, людина захлинається у власній жовчі.

– Весело... – сказала я ошелешено.

– Тому будемо входити на виворіт і повертатися назад так швидко, як тільки зможемо.

– Згодна.

Максиміліан погойдав ногою в чорній кросівці:

– Для того щоб пройти на виворіт і повернутися, потрібні двоє. Два маги.

Я кивнула. Авжеж: якби Максиміліан міг обійтися без мене – обійшовся б...

– Ти готова?

– Хоч зараз, – сказала я так рішуче й упевнено, як тільки змогла.

Він пильно глянув мені у вічі. Погляд був ще той – аж мороз по шкірі...

* * *

За півгодини ми приземлилися на широкому запиленому підвіконні Оберонового кабінету. Я б не знайшла його серед багатьох вікон замку, але Максиміліан, здається, бував тут не раз. Він птахом впурхнув досередини; я спершу зависла на руках, подивилася вниз на рів із гострим кіллям, затим лаючись полізла у вікно.

У кімнаті було, як і раніше, порожньо. Темніла щуряча діра в підлозі. Штора, що прикривала книжкову шафу, біліла розмитими плямами (вапно чи що?).

- Почнемо звідси, - Максиміліан хижо огледівся. - Вилазь на ослін.

- Навіщо?

- Щоб ми були однакового зросту, - терпляче пояснив Максиміліан. - Ось так.

Перш ніж видертися на ослін, я відгорнула край картатої шкіри, щоб не забруднити. Мені не хотілося нічого псувати в кабінеті Оберона - навіть тепер, коли кабінет розорено, а король зник. Стала кросівками на світле дерево, подумки попросила в Оберона вибачення, повернулася до некроманта.

Залишаючи свій замок, Макс перевдягся. Тепер на ньому була шкіряна куртка, короткі штани, м'які чоботи вище колін - усе аспидно-чорне. Тонкий плащ кріпився під горлом чорною емалевою застібкою.

- У чорнім-пречорнім лісі... - пробурмотіла я з нервовим смішком. - На чорній-пречорній галяві...

- Що?

- Нічого...

- Боїшся?

- Хто - я?!

- Ну от і чудово...

Він стояв переді мною, і тепер ми справді були одного зросту. Максиміліан підняв руки долонями вперед - начебто збираючись пограти зі мною в «ладусі». Я повторила його жест, і наші долоні зійшлися. Я мимоволі здригнулась: у некроманта були дуже холодні руки...

- Коли відчуєш, що вже час, просто ступни вперед, - пробурмотів Максиміліан. - Усе має виворіт, Ліно. Все має зворотний бік...

Його бліде обличчя попливло, неначе відображення у воді, ніби марево над багаттям. У мене зашуміло у вухах: шкіра в Максиміліана темнішала, очі світлішали, волосся з білого робилися темно-русявим...

Я упізнала відображення. Це ж я сама стояла перед собою, і мої руки торкалися моїх же долонь!..

Я ступнула наперед – і звалилася з ослона...

* * *

Ми опинилися посеред тієї ж таки кімнати – Оберонового кабінету. Начебто й того, але неабияк зміненого: підлогу було застелено щільним килимом із кольорових хвостиків переплетених ниток, петельок, а поверх нього ще й накрито шаром туману – хисткого, нерівного. Згустки його чергувалися з майже прозорими «вікнами».

Я глянула на Максиміліана. Всупереч моїм побоюванням, некромант залишився колишнім (принаймні на когось не перетворився). Напевно, і в мене мої патли не відросли...

– Шукаймо, – сказав Максиміліан, – ось шафа.

З-під порт'єри, що прикривала книжкову шафу, тяглися цілі грона, джгути яскравих ниточок, які мерехтіли в тумані. Максиміліан зірвав тканину раніше, ніж я встигла крикнути: «Обережно!» Здійнялася хмара пилу, але більших неприємностей, на щастя, не сталося: відкрилися книги на полицях – обплутані, пронизані нитками.

– Ось вони, виворітні зв'язки, – пробурмотів некромант. – Давай розбиратися.

Він заходився знімати з полиць том за томом. Яскраві нитки тяглися за книгами, тьмяні рвалися, наче згнилі тонкі корінці. Максиміліан брав у руки одну вервечку за іншою, обмацував їх, намагаючись відокремити від загальної плутанини. Нитки ворушилися, мов струмені диму в повітрі, ніби волосся потопельника під водою, тяглися за його руками та намагались вислизнути. Мені стало якось незатишно...

Я взялася за посох, відчула його в долонях і трохи осміліла. Навершя мерехтіло червоним. Невиразна небезпека чигала звідусіль.

Я озирнулася. По всьому кабінету, вздовж стін і по стелі тяглися нитки – грубі й тонкі, цілі й обірвані. Здавалося, тут порпався електрик або божевільний павук. Нитки здебільшого були зібрані в пучки й протягнуті акуратно – напевно, тому, що укази й рішення, котрі ухвалювалися в цьому кабінеті, були правильними та справедливими. І тільки навколо книжкової шафи панувала плутанина. Можливо, до цього були причетні автори книг? Або читачі, що колись витлумачили їхню мудрість неправильно?

Три чи чотири легенькі нитки, схожі на вовняну пряжу, обгорнулися навколо моєї шиї. Рухатися не заважали. Я взялася за них – від дотику вони потоншали й зникли, але варто було мені розтулити руку – з'явилися знову.

Я трохи освоїлася в кімнаті й визирнула у вікно. «Виворітне» Королівство здавалося бляклим, похмурим, зовсім не таким, як справжнє. Я бачила людей, що метушилися на фортечній стіні, знала, що кожен із них обплутаний нитками та вузликами, хоча розгледіти їх на такій відстані було неможливо...

– Ти будеш допомагати чи ні?!

Максиміліан вивантажив із полиць уже половину книг – великих і малих, у шкіряних палітурках і переплетених тканиною. Я не відразу змусила себе взятися за нитки, що світилися; на дотик вони виявилися дуже різними – шорсткими й зашкарубленими, слизькими, як шовк. Деякі пульсували, ніби трубочки з гарячою водою; інші розповзалися в руках, немов зогнілі травинки. Це були причини, наслідки, уривки міцних колись зв'язків. Дві книги – однаково великі й грубі, виявилися міцно прицурованими одна до одної – автор однієї був учнем автора іншої – обидва жили в давнину...

Підсвічуючи собі наверх посоха, я зазирнула в глиб шафи. Туди, мов у темну печеру, тяглися нитки; я намацала дивний томик. Чорна шкіряна палітурка подекуди начебто розтанула, з-під неї проглядала то картонна (зовсім проста), то мідна з прозеленню, то жовта – з незрозумілого матеріалу. Вся книга здавалася зліпленою з фрагментів і шматочків (дивно, як усе це трималося купи).

- Книга-перевертень, - сказав Максиміліан. - Зіпсована.

Він безцеремонно вихопив мою здобич. Лопнули дві-три старі нитки, інші потяглися за книжкою, мов лазерні промені, - звідкілясь зі стелі, з підлоги, від дверей...

- Ого! - сказав Максиміліан.

Він плюнув на палець і потер обкладинку. Чорна шкіряна палітурка на мить зробилася сірою і знову повернула собі колишній колір, картонні «латки» стемніли. Проступила назва - «Горище Світу», частково витиснута золотом, частково видрукувана фарбою на картоні. Зовсім недавній спогад прослизнув, наче сонячний зайчик, по дну пам'яті - і зник раніше, ніж я встигла його схопити.

- Тут свіжі нитки, - пробурмотів Максиміліан. - Молодець, Лінко.

І він заходився гортати сторінки - то жовті, то білі, прикрашені старовинними гравюрами та незграбними дитячими ілюстраціями. Ця книга нагадувала модницю, що начепила одночасно бальну сукню, лижну шапочку, звірину шкіру, бікіні й рясу. Від кожної сторінки тяглися нитки, вони плуталися, звивалися в клубок, рвалися...

Але одна вирізнялася з-поміж решти. Вона прошивала книгу, тримала на собі весь поплутаний клубок інших ниток і навіть на дотик була тугою, мов струна. Максиміліан спритно відділив її, схопився, ковзаючи по нитці пальцями, простежив до самих дверей. Там нитка йшла вниз, у поплутаний вузликами «килим», і зникала в тумані.

- Початок е, - пробурмотів Максиміліан. - Давай розплутувати далі.

* * *

Коли ми вибрались на «лице світу», то кілька хвилин сиділи на підвіконні, дивлячись на сонце й нічого не роблячи. Все-таки приємно усвідомлювати, що справжній світ (не виворіт) такий яскравий і світлий...

- Ти раніше бував на вивороті?

- Ні, - знехотя зізнався Максиміліан. - Щоб туди ввійти, треба в комусь відобразитися.

- І щоб вибратися - теж?

- Обов'язково.

- А можна вийти на виворіт - і заблукати, не зуміти звідти повернутися?

Максиміліан помовчав, дивлячись на фортечну стіну. Там зблискувала криця, час від часу вимогливо ревла сурма.

- Там люди принца-деспота...

- На вивороті?

- На стіні... Все можна, звичайно. Можна посковзнутися на гнилій сливі й шию звернути...

- Тьмяно, сіро й заплутано, - я зіщулилась. - Бридке місце для прогулянок.

Максиміліан крутив у руках книгу. При сонячному світлі вона мала ще безглуздіший вигляд: із неї стирчало пір'я та неохайне клоччя, зате корінець гордовито виблискував золотом: «Горище Світу. 9861 рік». Я згадала, як багато ниток тяглося до цієї книги на вивороті - і старих, і нових, і рівних, і заплутаних.

- Це книга-перевертень, - сказав Максиміліан. - Я бачив одну таку - давно-давно, у свого діда. Це був томик романтичних віршів, що перетворювався на лікарський довідник із малюнками. На місці поеми «Томління пристрасті» з'являвся трактат про кривавий пронос.

- Тьху... Яка гидота... - сказала я кривлячись.

- Ну звісно. Мій дід був іще тим некромантом... А ця книга давно зіпсувалася. Не розумію, навіщо Оберон її зберігав.

– Люди зберігають дорогі їм речі.

– Авжеж, – Максиміліан кисло поморщився. – «Музей Того, Що Варто Пам'ятати»...
Купа мотлоху.

Я несподівано з ним погодилася. Купол храму-музею горів на сонці; скільки вже там зберігалось коштовних незабутніх речей, і жодна з них не завадила всім забути Оберона.

– Усе не так і погано, – я намагалася не втрачати оптимізму. – Тепер у нас є нитка.

– Ага, – Максиміліан поморщився ще кисліше. – Якби нам ще місяць-два часу, я сказав би невдовзі, що справу зроблено.

Я покосувала оком на некроманта. Він криво посміхався.

– Тоді не гаймо часу! – спохопилась я.

Начебто підтверджуючи мої слова, на стіні проспівала сурма – цього разу мелодійно та владно.

– Ходімо! – я зіскочила з підвіконня. – Тільки прошу тебе... Поки я буду говорити з Гарольдом – не потрапляй йому на очі.

* * *

– Де тебе носить? – Гарольд не гнівався. Просто був смертельно втомлений і, як мені здалося, байдужий. Навіть розмовляючи не дивився на мене – навкруг було безліч речей, котрі привертали його увагу.

– Я літала дивитися на Сарану.

– Подивилася?

– Гарольде...

– Нема часу для розмов. Якщо вирішиш іти у свій світ – я тобі слова не скажу. Якщо битимешся – готуйся. Ми наповнюємо діжки смолою, їх доведеться підпалювати на льоту.

– Добре.

– Ти вмієш зміцнювати стіни? Щитами?

– Мені не доводилося...

– Лікувати ти точно вмієш. За тяжкі рани не берись, тільки легші – так, щоб воїн міг одразу повернутися в стрій.

– А тяжкопоранені нехай гинуть? – не втрималась я.

Гарольд нарешті підвів на мене погляд.

Ми розмовляли перед ворітьми замку; на схід уздовж берега йшов останній караван біженців. Плентались жінки й діти. Я впізнала Гарольдову матір: вона підсаджувала на візок якихось дівчаток, а ті ридали. Потім жінка нахилилася, щоб підсадити хлопчика – я впізнала маленького Еліна. Він був одягнений просто, як усі діти, меча при собі не мав. Та коли бабуся спробувала всадовити його на віз, Елін вирвався й кинувся до батька.

– Облиш мене! Я буду битися!

Канцлер, начебто не чуючи, бубонів про морський шлях, що так, мовляв, легше й дешевше; сивовусий і згорблений начальник варту звелів йому «стулити пельку». Висока жінка в темній хустці наздогнала хлопчика, схопила його під пахви (я насилу впізнала Гарольдову дружину, яку бачила лише кілька разів). Щось втовкмачуючи на ходу, жінка несла сина до візка; Гарольд подивився на них – потім на мене. У світлі полудневого сонця обличчя в нього здавалося сірим.

«Ми всі загинемо, – говорили його запалі, збуджені очі. – Але ми будемо боротися до останнього...»

Я потупилася. Може, в глибині душі Гарольд сподівався, що хтось потім напише про цей бій героїчну пісню; він не знав того, що знала я. Після поразки не буде кому співати. Королівства не стане.

- Добре, я лікуватиму, - ледве чутно погодилась я.

- Постарайся згадати все, що знаєш і вмієш, та добре відпочити. Вони будуть тут післязавтра на світанку.

- Гарольде...

- Що?

- Ти коли-небудь бачив цю книгу?

Навколо юрмилися посильні, кожен зі своєю терміною справою, гуркотів наспіх склепаним панциром начальник ополченців, розштовхував усіх комендант. Караван тим часом рушив. У Гарольда не було ні секунди, щоб попрощатися зі своєю родиною, а я тицяла йому під ніс потворну книжчину, в денному світлі зовсім непоказну! Чи варто було дивуватися, що він роздратовано відштовхнув мою руку?

- Годі! Не надокучай мені з дурницями!

Відсторонив плечем ополченця й покрокував до каравану.

Почет побіг за ним. Я залишилася на місці, зіперлась на посох. Повз мене пропливали візки, поряд ішли чоловіки (найхоробріші намагалися жартувати). Я бачила, як Гарольд наздогнав візок, на якому їхали його рідні, обійняв дружину й матір... Син кинувся йому на шию, а далі їх заступила юрба.

У затінку перекинутого, знятого з коліс воза на мене чекав некромант - чорний на чорній землі, зіщулений по-пташиному. Не мовлячи й слова, я видерлася на курний валун. Максиміліан підвівся. Наші долоні зіткнулися.

- Усе має виворіт...

Я побачила, як його обличчя перетворилося на мое, і ступнула вперед.

На вивороті смерділо. Туман сягав пояса, в сплетінні кольорових волокон брели люди, й дивно було, як у них не заплутуються ноги. Нитки між тими, що йшли, й тими, хто залишався, з тріском рвалися. Звук був неголосний, але хотілося заткнути вуха.

Від книги в моїй руці, як і раніше, тяглася червона нитка. Ми з Максиміліаном вчепилися за неї одночасно. Нитка провела нас кілька кроків у напрямку замку й знову зникла в спільному клубку (висмикнути її звідти ніяк не вдавалося...).

Я зачепилася ногою за якусь петлю й упала в туман. Підвелася, обтрушуючись, намагаючись відсапатися. Люди на вивороті були виснажені, бліді, вони йшли, наче не помічаючи мене. Якоюсь миті мені здалося, що вони мертві – ходячі мерці...

– Виходимо! – кинув Максиміліан, і я була йому вдячна. Секунда – й ми знову стояли під сонцем... Гуркотіли віддалік колеса, кричали люди, плакала дитина...

– Ліно!

Я озирнулася. Принц Олександр, якого все Королівство вважало сином Оберона, теж змінився та постарішав.

– Ваша високосте, – я вклонилася.

– Хто це з тобою? Некромант?!

Максиміліан криво посміхнувся:

– Доброго ранку, принце.

Я квапливо стала між ними. (Бракувало ще тут з'ясування стосунків...)

– Ваша високосте, – я дивилася принцові у вічі, – принцеса Ельвіра поїхала?

Принц глянув мені за спину. Я озирнулася. Біля Максиміліана стояла принцеса – в яскраво-лазуровій, мереживній, зухвало святковій сукні.

– Доброго дня, магу дороги. Ми бачили тебе вчора, але ти не підійшла привітатися.

– Пробачте, – сказала я. – Річ у тім...

Ельвіра не змінилася. Як і раніше, молода, як і раніше, осяйна, зі знайомим поблажливим, ледь не презирливим поглядом. Лазурове дуже пасувало до її блакитних очей; у мене промайнула божевільна думка: уже ж оця ніколи, за жодних умов, не могла забути Оберона! Вона його колись зрадила, а він пробачив. Таке не забувається...

На ходу намагаючись приборкати надію, я простягла принцесі книгу:

– Ви не знаєте, що це? З нею має бути щось пов'язане... Щось дуже важливе...

– Ви, Ліно, вибрали дивний час, щоб удосконалювати знання, – принцеса взяла книгу з поблажливою бридливістю. – Це старезна книга-перевертень, вона вміла перетворюватися на чотири... навіть, здається, на п'ять різних томів. Найчастіше вона перетворювалася на «Горище Світу» – дитячий підручник, за яким і мене колись учили. Де ви взяли цю ветхість?

– У кабінеті Оберона... – вирвалося в мене.

Некромант звів очі до неба. Я не відриваючись дивилася на Ельвіру. Вона трохи насупилася (на коротку мить мені здалося, що вона от-от пригадає...).

Ельвіра вдала, що не дочула. Зате принц вирішив продемонструвати освіченість:

– Оберон – це щось із історії?

Я мало не заплакала.

* * *

Людожери стали табором осторонь замку, в порту. Я відчула острах, коли побачила їх так зблизька – й у такій неймовірній кількості! Якоїсь миті ледь не повернула назад: можливо, Максиміліан і мав рацію. (Він же не терпів Уйму і, як на мене, дотепер його боявся...)

Диміли багаття, складені з порубаних парканів. Із щілин бруківки стирчали увіткнуті в землю криві клинки, списи, вила. Намети з різнобарвних шкур стояли у дворах, людожери обживалися в покинутих будинках. Вони безсоромно приміряли забутий одяг: хто пов'язував голову жіночою шовковою сорочкою, хто нацупив на могутні плечі полотняний каптан з відірваними для зручності рукавами, хто походжав у гарних шкіряних чоботях із залізними підковами. Портові вулички, площа перед головним причалом набули незнайомого й дикого вигляду; я йшла і відчувала на собі прискіпливі, ніби оцінюючі погляди.

На багаттях смажилося м'ясо. Від запаху мене почало нудити. Оберталися списи-рожна, шкварчала підсмажена шкірка, жир капав у вогонь, і краплі його димілися на льоту. На мене мружилися очиці, що втопали в патлах, – багато очей, голодних, знуджених за людським м'ясцем...

Я вище підняла посох. По наверхню пробігла зелено-червона блискавка. Людожери, що стояли ближче, повідверталися – щоб відразу, за моєю спиною, збуджено проковтнути слину.

Оберон навчав їх, що їсти людей – недобре. Але Оберона тепер забуто – хто чи що втримає цих величезних, волохатих, хижих острів'ян від звичного заняття?

Намет Уйми стояв перед головним причалом. При вході нудьгував, бавлячись кістяною рогаткою, стражник із бородиськом аж до пупа. (З бороди й шкіряних штанів складалося все його вбрання.)

– Король у себе? – запитала я, стискаючи посох. – Уйма Перший Вегетаріанець?

– Ти хлопець чи дівка? – бородатий почухався.

– А тобі що до того? – наїжачилась я.

У широкій посмішці борода його розгорнулася, ніби віяло:

– Знати потрібно. От. Завжди треба знати.

– Уймо! – погукала я, підвищуючи голос.

Із намету ніхто не вийшов. Бородатий сховав рогатку за пояс і пішов на мене, ворущачи волохатими пальцями:

– Знати, ага. От. Завжди треба.

Я скерувала посох йому в надійно вкриті бородою груди і шугонула тонкою блискавкою. Жорстке волосся задиміло, людожер на мить зупинився, глянув на мене з подивом – і раптом простяг лапу, наміряючись відняти посох:

– Ану давай сюди!

Я вдарила його сильніше, він відлетів, відкинутий поштовхом, і завив, але не жалібно, а люто. Відразу площа навколо намету виявилася заповненою: людожери стояли пліч-о-пліч, їхні голі плечі лисніли, а жили звивалися, мов змії, на грубих руках.

– М'ясо! – ревів бородатий, обтрушуючи з грудей смалене волосся. – М'ясо!

Юрба відповіла йому завиванням із десятків горлянок. Я приготувалася битись не на життя, а на смерть... Але тут запинало намету відкинулося, й нарешті з'явився Уйма. Таким розлюченим я його ніколи не бачила.

– Жритраву! – від звуку його голосу людожери аж присіли. – Кровососи, порву, припишкніть усі!

Він ревів і гуркотів, та водночас у його голосі чулося зміїне шипіння (Уйма звик розмовляти і видихаючи, й вдихаючи).

– Дівка... – почав був бородатий, але Уйма обернувся до нього й заревів зовсім уже нелюдським голосом. Бородатий відступив і пригнувся, втягнув голову в плечі. Юрба швидко порідшала – на тих, що забарились, Уйма репетував і блискав очима, тож серед цієї юрби людожерів він здавався, звичайно,

найстрашнішим, найлютішим і найнебезпечнішим людожером.

Юрба розсоталася. Бородатий відступив подалі, п'ятірнею розчісуючи рештки бороди, мимохідь нарікаючи на долю. Уйма мені кивнув і відслонив запинало намету.

* * *

Усередині смерділо підгорілим салом. У темряві серед білого дня горіла лампа. Біля неї за грубим верстатом сиділа принцеса Філумена – та, котру я пам'ятала причепуреною, зарозумілою і пихатою. Тепер вона в шкіряних штанях і хутрянному верху постукувала каменем по залізному стрижню – карбувала щось на мідній пластині.

– Привіт, Філумено, – сказала я.

Вона схилила голову:

– Мій володар дозволить мені говорити?

– Говори, – дозволив Уйма. Він ще й досі здавався розлюченим.

– Здрастуй, Ліно, – мовила Філумена, не підіймаючи очей. – У тебе чудовий вигляд.

Я знала, що це неправда. Який вигляд може мати людина, яку щойно ледь не з'їли? (Хіба що принцеса, яка стала дружиною Уйми, навчилася дивитись на світ із людожерської точки зору.)

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купить: <https://tn.knigapoisk.com/ru/marina-i-sergey-dyachenko/zlo-ne-ma-vladi>

Текст предоставлен ООО «ИТ»

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию: [Купить](#)